Ը. ՏԱՐԻ 2221 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ՄԱՐԳԱՑ 1383 11 ՅՈՒՆԻՍ 1891 16 ԶԻԼԳԱՏԻ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐՆԵՏ ԻՆԵԼԻՔ ԻՆՉՊԵՍ ԵՎ ՈՒՂԱՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալատիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره‌وك
فرنتسی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան՝ արձաթ	150
» » Վեցամսեայ »	75
» » Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընթեր թուղթի վրայ մասնաւոր տարբեր Տարեկան Օսմ. ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծանրոյ մուրհակով	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ գրութիւն եւս չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11|23 ՅՈՒՆԻՍ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Այն յոյսերը զորս կը ներշնչէր ինչ ինչ նախնական նիւթոց անմաքս ընդունելութեան մասին Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովոյն ազատափոխ քուէարկութիւնը, շուտով յուսախաբութեան փոխուեցաւ երբ անցեալ շաբթուն մաքս դրաւ մերձակայ երկիրներէն ի Ֆրանսա ներածեալ հացին վրայ։ Հացի վրայ ուղղակի տուրք, այո՛, Ֆրանսայի մաքսապաշտք այս քայլութիւնն ունեցան։ Թէև մէկ քիլոկրամ հացին վրայ վեց սանտիմի առաջարկեալ մաքսը մերժուեցաւ, բայց ապա խնդիրը վերստին յուզուելով, 240 ի դէմ 275 քուէով հինգ սանտիմ մաքս դրուեցաւ մէն մի քիլոկրամ հացին վրայ։ այսինքն՝ մեր հիմակուան մէկ նոր քաչ հացին վրայ Ֆրանսացի գործաւորն իբր 9 փարա մաքս պարտի վճարել, այն մաքսէն զատ որ արդէն վճարուած էր ցորենին համար։ Այս կը նշանակէ մէն մի գործաւորական ընտանիք գլուխ երկու-երեք ոսկւոյ բացառիկ տուրք մը։ բայց և այնպէս քուէարկեցաւ այս տուրք։ Ըսուեցաւ թէ աւելի աղէկ է որ հացը Ֆրանսայի մէջ չենուիրեն։ Եւ յետոյ, պատրաստ հացն որ դուրսէն կուգայ, դիւրին միջոց մ'է մէջը պահելու թանկագին նիւթեր և մաքսէ փախցնելու։ Արդէն այս պատճառաւ ժամանակէ մ'ի վեր սովորութիւն էր սահմանագլխոյ մաքսարանաց մէջ կըտրել դուրսէն եկած հացերն և նայիլ թէ մէջը բան կա՞ պահուած։ Այս քննութիւնը պահանջեր էին սահմանագլխոյ Ֆրանսացի հացագործք, շահունենալով որ օտարամուտ հաց ուտել ուզող Ֆրանսացիք ամբողջ հաց մը չկարենան դնել։ Բայց յետ քննութեան, մաքսային իշխանութիւնք գտան որ այս հացամերժ դրութիւնն հաստատել տուող հացագործք ճիշդ անոնք էին որ դուրսէն եկած հացերուն մէջ թանկագին նիւթեր պահել տուած էին դիտմամբ, որպէս զի մաքսային իշխանութիւնք հարկադրուին դուրսէն եկած հացը կտրտելու, որով ժողովուրդն հարկադրի հրաժարիլ այն տեսակ հացեր գնելէ, թէեւ աժան, թէեւ լաւ եփուած։ Ինչպէս կ'երեւի, ամեն երկրաց հացագործք իրարու կը նմանին քիչ շատ։

Գործաւորական երեսփոխան մը, խօսելով հացի մաքսին վրայ, ըսաւ. «Թող հարուստները մտածեն։ մեզ համար նոյն բանն է։ Մեք երբեք չենք յաջողիր կանխիկ վճարմամբ հաց գընել։ Դուրսէն եկած հացի աժանութենէն օգուտ չկար մեզ։ Մեք պարտքով հաց կը գտնենք, և քանի որ պարտքով կը գտնենք, ամեն հաց նոյն գնով կ'ուտենք, բնիկ թէ օտարամուտ։» Այս գործաւոր չի խորհիր սակայն թէ երբոր դուրսէն աժան հաց դայ, բնիկ հացագործք կը հարկադրին մրցիլ անոնց դէմ, և արտադրիչներու մրցումէն սպառողք կ'օգտին միշտ։

Խորհիլ ուզէր իսկ, իրեն ժամանակ չպիտի թողէր մաքսապաշտ մեծամասնութիւնն, որ յիշելով թէ ֆրանսացի ժողովրդեան մեծամասնութիւնն երկրագործութեամբ կ'ապրի, այն մեծամասնութեան հաճոյ լինել ուզեց, սուզցնելով ինչ որ բնիկ երկրագործութիւնը կ'արտադրէ, և երկրագործ դասուն դրպանը լեցնելով ինչ որ քաղաքացի դասուն դրպանէն կ'ելնէ իբրեւ յաւելեալ դին հացի։

* * *

Մելինիդի գործին մէջ արձակեալ վճիռը շատ ծանր է, եւ զարմանալի չէ որ ծանր լինի։ Այսպիսի ինդիրներ այնքան կը դրդռեն հանրային կարծիքն ի Ֆրանսա որ դատաւորն անգամ չի կրնար զերծ մնալ հանրային տպաւորութենէն, եւ ներողամտութիւն չի կրնար ցուցնել։ Ներկայ պարագային մէջ, դատավճռոյն ծանրութենէն իսկ այնպէս պիտի մակաբերուի թէ դատապարտեալը իրօք Ֆրանսայի համար ծանրակշիռ կաբեւորութիւն ունեցող գաղտնիքներ դուրս հանած են։ Բայց իւր հայրենեաց պաշտպանութեան միջոցներուն գաղտնիքն ուրիշ երկրի մարդոց ծախելն և մասնութեամբ ապրիլն այնքան քստմնելի ոճիր մ'է որ այս կարգի մարդոց համար մեղմացուցիչ պարագաներ փաստաբանել դժուար է, եւ պատժոց ծանրութիւնը իրատ մը պիտի լինի ամեն անոնց որք կը փորձուին ազգին և երկրին գաղտնիքները վաճառել։

Գործն այս է։ Պ. Թիւրիէն, իւր գտած պայթուցիկին գաղտնիքը տասն ամիս դուրս չհանելու համար պատերազմական նախարարութենէն քառորդ միլիոն ֆրանք ընդունելէն ետեւ, գերմանական և անգլիական տուներու վաճառելու համար բանակցութեան մտած և ի վերջոյ Արմստրոնկի անգլիական տան վաճառած է։ Հարիւրապետ Թրիփոնէ մասնակցած է նոյն մատնութեան գործին, և բաց աստի, իւր պաշտօնական դիրքը չարաչար գործածած է իւր պարտաւորութեան ճամբէն շեղեցնելու համար զՊ. Ֆասլէր, որ ցարդ պատուաւոր զինուոր մ'եղած էր։ Պ. Ֆասլէր Թրիփոնէ հարիւրապետին յանձներ է ինչ ինչ կարեւոր յատակագծեր՝ պայթուցիկներու շինութեան վրայ, որք պէտք էր գաղտնի պահուէին։ Պ. Ֆէօվռիէ ալ Թրիփոնէ հարիւրապետին հրամանաւ այն թուղթերն յանձներ է մի քանի օտար տուներու, թէեւ ինք՝ իբրեւ ճարտարագէտ՝ կրնար հասկնալ այն թղթոց ծանրակշիռ կարեւորութիւնն։

Հետեւապէս, Թիւրիէն դատապարտեցաւ հնդամեայ բանտարկութեան, 2,000 ֆր. տուգանքի, և հինգ տարի քաղաքային իրաւունքներէ զրկման։

Թրիփոնէ դատապարտեցաւ հընդամեայ բանտարկութեան, 3,000 ֆր. տուգանքի, տասն տարի քաղաքային իրաւունքներէ զրկելման, և տասն տարի արտաքսման։

Ֆասլէր դատապարտեցաւ հնդամեայ բանտարկութեան, 1,000 ֆրանք տուգանքի, և հնգամեայ զրկման քաղաքային իրաւունքներէ։

Վերջապէս, Ֆէօվռիէ երկամեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ, նաև 500 ֆր. տուգանքի և հինգ տարի քաղաքային իրաւունքներէ զրկման։

Երէկ ծանուցինք արդէն թէ այսպէս Ֆրանսայի գաղտնիքները վաճառող և երկրին պաշտպանութեան կենսական շահերը վտանգող վատերը մինչեւ իսկ մահուամբ պատժելու առաջարկ մատուցուած է Խորհրդարանին՝ իւր նախաքննիչ յանձնաժողովոյն կողմէ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ի Պոսնա Տոնի-Թուզլայի մետրապոլիտ Դիոնիսիոս, որ եկեղեցական Դալմատիոյ պատուական տիտղոսը կը կրէր, աւստրեւհունգարական կառավարութեան կողմէ պաշտօնանկ եղաւ, քաղաքական մեքենայութեան և զօյաքաղութեան կամ սիմոնականութեան յանցանօք։ Այս հզօր եկեղեցականին պաշտօնանկութիւնը բուռն տպաւորութիւն ըրաւ ի Պոսնա։ բայց աւստրեան կառավարութեան դէմ բռնուած թշնամական ընթացքն անհրաժեշտ դարձուցած էր այսպիսի խիստ տնօրինութիւն մը։ Վիեննայի լրագրերք կը դրեն թէ այս եկեղեցական ժամանակէ մ'ի վեր իւր թեմի կղերին մէջ կը ցրուէր Ռուսիոյ մէջ տպագրուած Ս. Գիրք և օրթոտոքս ժամագիրքեր, որք Զարին վրայ ներբողներ կը պարունակէին, ներկայացնելով զնա իբրև պետ համայն Սլաւաց և Սլաւոն եկեղեցեաց։ Աւստրեան կառավարութիւնը չէր կըրնար ընդունիլ որ Զարին վերագրուի Աւստրիոյ Կայսեր հպատակաց վրայ ո՛չ միայն հոգեւոր վեհապետութիւն այլ նաև աւելի բան մը, և անցեալ տարի բացորոշ ծանուցուեցաւ Դիոնիսիոս մետրապոլտին թէ ինք Ֆրանձ Եոզէֆ Կայսեր հպատակն է, ո՛չ թէ Զարին։ Մտիկ չըրաւ, կարծելով թէ զինք ի հնազանդութիւն բռնադատել կարելի չէ, և հետեւանքն այն եղաւ որ իւր թղթակիցներ և եկամուտներ գրաւեցան և ինքն ալ պաշտօնանկ եղաւ։ Դէթ այսպէս կ'ըսեն Վիեննայի լրագիրք։ Կ'երեւի թէ զօյաքաղութեան յանցանքն ի մէջ բերուած է գործին քաղաքական բնութիւնը չհաշուելու համար։

* * *

Այս տարի Հունգարիոյ արտաքսած երկրին մէջ հունձքերը քանակութեամբ և տեսակաւ միջին պիտի լինին միայն, իսկ Աւստրիոյ մէջ վերջին հինգ տարիներու միջինէն ալ վար պիտի դանուին։

* * *

Անցեալ շաբթուն Կալիցիոյ մէջ ի Պրոտի պատահած մրրիկն այնքան սոսկալի եղաւ որ ամբողջ քանի մը գիւղեր կործանեցան, ընդ որս դղեակներ, շատ մը աղարակներէ զատ, այսպէս որ միայն 100 էն 200 հազար օսմ. ոսկի կը հաշուի։ Նաեւ շատ մարդիկ մեռան։ զի միայն մեկեղ 30 հոգի փլատակաց ներքեւ մեռան և անոնց կրկին թուով ալ վիրաւորեցան։

ՖԱՌԵԱՆ ՆԻՀԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Եւրոպեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ գերմանական նաւախումբն, երկու մեծ զրահաւորներէ և երկու ոչ-զրահաւոր մարտանաւերէ բաղկացեալ, Վիլհելմ Կայսեր եղբօր Հայրիկ իշխանին հրամատարութեան ներքեւ, յունիսի դեպ ի վերջը Միջերկրական ծովը պիտի դայ, և պիտի այցելէ Ճենովայի, Նապոլիի, Վենետկոյ և Թրիէսդէի նաւահանգիստները։ Գերմանական նաւախումբը պիտի միանայ աւստրեան և իտալեան նաւատորմիղներուն՝ ամառնային ռազմափորձերուն առթիւ։ Լտինպուրկի դէպքին հրամատարութեան ներքեւ գտնուող անգլիական նաւախումբ մ'եւս ներկայ պիտի լինի եղեր այս ռազմափորձերու։ «Բառակ» Նիզակակցութիւնը կազմող Տէրութեանց կողմէ տեսակ մը ծովային ցոյց պիտի լինի սա, ճիշդ նոյն պահուն երբ ֆրանսական և ռուսական նաւատորմը իրենց բարեկամական ցոյցը պիտի ընեն ի Փրոնչիատ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌՆ

Կը յիշուի թէ Զարը Զեռնակորայի իշխանին նուիրեց մասամբ զրահապատ սրընթաց նաւ մը, զոր նուիրատուն և նուիրընկալն համաձայնած են զբօսանաւ անուանելու, բայց կ'ըսուի թէ շատ աւելի բան մ'է։ Այն նուէրն ընդունելէն ի վեր, Նիքոլա իշխան իրեն յատուկ նաւատորմիղ մ'ունենալու տենչէն բռնուած է։ Պերլինի դաշնադիրը Զեռնակորայի վաճառական նաւերը կը պարտաւորէ աւստրեւհունգարական դրօշ պարելու, և կ'արդիլէ Սեւ Լեռան մարտանաւեր ունենալ։ Բայց Նիքոլա իշխան որ վհատիլ չի գիտեր՝ հիմա կը բանակցի մեծ ծէրութեանց հետ՝ հասկնալու համար թէ արդեօք չե՞ն ուզեր ճանչել Զեռնակորեան դրօշն՝ իբրեւ ծովային անկախ Պետութեան մը դրօշ։

Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հռենեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ օգոստ 11|23ին պիտի սկսի Թրէվի մայր-եկեղեցւոյն մէջ պահուած կարեւորագոյն նուիրական առարկային ի տես հասարակաց դրուելին։ Այս է վերարկու մը որուն համար աւանդութիւնը կ'ըսէ թէ Յիսուսի Քրիստոսի վերարկուն էր։ Ցուցադրութիւնը վեց շաբաթ պիտի տեւէ։ Հռենոսի երկաթուղեաց տնօրէնութիւնն արտասովոր միջոցներ ձեռք առաւ՝ անապաղ և կանոնաւորապէս փոխադրելու համար հաւատացեալներն և հետաքրքիրներն որք պիտի դան այն նուիրական առարկային տեսնելու։ Ուրիշ անգամներ ի տես դրուելուն առթիւ եղած հանդէսներուն նայելով, օրը քառասուն հազար այցելու կը սպասուի։ Կը յիշուի թէ այս առարկային ի տես դրուելը՝ Ֆրեսերիկ Վիլհելմ Դ. թագաւորին օրով՝ 1840էն ետքն՝ ո՛րպիսի չփոթութեանց առիթ տուաւ։ Այն չարժման հետեւանքներէն մին եղաւ Առնոլտ Ռուկեի և համախոհից գերմանական կաթոլիկ եկեղեցւոյն հաստատումն, որ կը բողոքէր ուժեն նախապաշարմանց դէմ, և զանալ և բարեփոխեալ կաթոլիկութիւն մը կ'ուզէր դաշնակցել Ժողովրդային կուսակցութեան և գերմանական միութեան գաղափարին հետ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆ

Վիլհելմ Կայսր պատշաճ դատեր է պաքարայի գայթակղութեան առթիւ իւր կարծիքն յայտնել իւր մեծ մօր, Վիքթորիա Թագուհւոյն նամակ մը գրելով։ Վիլհելմ Բ. Կայսեր և իւր մօրեղբօր՝ Կալլէսի իշխանին՝ յարաբերութիւնք սիրալիր չէին եղած, որովհետեւ իշխանը ջերմապէս իւր քրոջ (Ֆրեսերիկ Կայսրուհւոյն) կողմը բռնած էր այն վէճերու մէջ որք հանրածանօթ եղան երեք տարի յառաջ։ Երիտասարդ Կայսրն այս պատեհութեամբ քննադատեր է իւր մօրեղբօր ընթացքը, մանաւանդ զինուորական տեսակէտով։ Թէև Կայսրն իրրեւ օտար վեհապետ մը չպիտի ուզէր միջամտել ուրիշ երկրի մը մէջ պատահած դէպքերու, բայց Կալլէսի իշխանը պատուակալ գնդապետ է բրուսիական հիւսար ձիաւորաց գնդի մը, և քանի որ Վիլհելմ Կայսր գերման բանակին ընդհանուր հրամատարն և տէրն է, այն բանակին սպայից միոյն պատուոյն դպչող դէպքի մը առթիւ կրնա կարծիք յայտնել։ Կալլէսի իշխանին համար աւելի վտանգի բան մը եթէ կայ սա է թէ Կայսրը կծու խրատական ոճով մը գրեր է այն նամակ։

ԱՄՈՒՄՆԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ 1890ԻՆ

Ֆրանսայի պաշտօնական թերթը կը հրատարակէ դատական նախարարութեան տարեկան տեղեկագիրն ի մասին քաղաքային և առեւտրական դատական վարչութեան ի Ֆրանսա և Յայժերիա, յորմէ կը քաղենք ամուսնալուծման մասն։

Ընդունուած ուղղակի ամուսնալուծմանց խնդրագրերու թիւն էր 4 հազար 548։ Բաժանեալ ամուսնոց լուծումի խնդրելու համար մատուցած խնդրագրերն 934 հատ էին, եւ սոսկ բաժանմանց խնդրագիրք 1694։ 1884էն ի վեր, 14,006 խնդրիք եղած են ամուսնալուծման, 7058 խնդրիք՝ բաժանեալ մնալէն ետքն ամուսնալուծութեան, և 10,739՝ բաժանման։ Մէնի (Փարիզի) շրջանակին մէջ 1000 ամուսնութեան վրայ 79 ամուսնալուծութիւն կը հաշուի, իսկ Քրէօզի դատարանին մէջ՝ 10 հազարին 4 մոյն։ Ասոնք են երկու ծայրերն։

Հետեւեալ ցուցակը կը նշանակէ ամուսնալուծմանց համեմատութիւնն ամուսնութեան տեւողութեան հետ։

Տեւողութիւն ամուսնութեան	Ամուսնալուծումներ Ծաղիկներ	Մահ
մէկ տարիէ պակաս	2%	2%
մէկ տարիէն հինգ տարի	23%	26%
հինգէն տասը տարի	40%	33%
տասնէն քսան տարի	28%	27%
քսանէն երեսուն տարի	6%	10%
երեսունէն քառասուն տարի	1%	2%

Մէկ տարիէն հինգ տարւոյ մէջ կը հասնինք տարբերացուցիչ հանգամանութիւնի մը։ 23%։ Վեռուած ամուսնալուծմանց մէկ չորրորդն այս շրջանին մէջ կը պատահի։

Հինգէն տասն տարւոյ մէջ, համեմատութիւնն աճելի է։ 40%։ Դրէթէ գծոխային շրջան մը ամուսնացելոց համար։

Տասնէն քսան տարւոյ մէջ թեթեւ տարբերութիւն մը կայ։ 28%։

Քսանէն երեսուն տարւոյ մէջ, համակերպութեան շրջանն է։ Կարողութեանց հետ կիրքերն ալ կը մարին կարծես։

Պ. ՃՈՐՃ ՊԱՐԴԼԷԹ

Աբէ-Եւլի Խմբագրութիւնը պատիւ ունեցաւ երէկ ընդունելու այս զրօսաշրջիկ Ամերիկացւոյն այցելութիւնը։ Պ. Պարդլէթ գործէ քաշուած վաճառական մ'է, որ ինքզինք տուած է աշխարհը դիտելու, զննելու, բան իմանալու, բան կարդալու, նաև գիրք և յօդուած գրելու։ Այսինքն՝ վաճառականութիւն ըրած է միայն իւր նիւթական կեանքն ապահովելու համար, և հիմակ իւր իմացական, իւր հոգեկան կեանքը գոհացնելու կը պարապի, գրականութեան, գեղարուեստի, գիտութեան նուիրելով իւր կենաց մնացեալ մասը, թէեւ հազիւ քառասնամեայ կ'երեւի, և առոյգ, զուարթ, մտացի մարդ մ'է, ուսեալ, յուսամիտ, համակրելի անձ մը միջահասակ։ Շատ ճամբորդած է արդէն, և հանդերձ ընտանեօք։ Անգամ մը Նիւ Եորքէ դէպ յարեւմուտս ուղեւորած է, Սան Ֆրանսիսքօ երթալով և անտի անցնելով Ճափոն, որոյ բնիկներուն վրայ նոյն նպաստաւոր գաղափարները կազմած է զորս ասա մեզ ներշնչեր էին Ճափոնցի նաւագ։ Ճափոնէ ուղեւորած է Զինաստան, Հնդկաստան, և Եգիպտոս և Կարմիր ծովու և Միջերկրականի ծովեզերքն այցելով դարձած է Յայաստիկա։ Այժմ հակառակ ուղղութեամբ շրջանը կ'ընէ։ Նիւ-Եորքէ Իռլանտա անցած է, անտի Անգլիա, և Նորվեկիա, Շուէտ, Դանիա այցելէ յետոյ, Ռուսիա գացած է, ի Լեհաստան հրէական խնդիրը տեղւոյն վրայ ուսումնասիրած է, և Փեթերսպուրկ ու Մոսկուա մնալէ յետոյ, Օտեսայի ճամբով Կ. Պոլիս եկած է, ուստից Յունաստան պիտի ուղեւորի։ Մասնաւոր դրուածներէն զատ, շահեկան հեղինակութիւն մ'ունի մտագուշակութեան վրայ, The Salem Seer անուամբ, որոյ դիւցազնն է հանրածանօթ մտագուշակն Զարլզ Ֆոդը։

Պ. Պարդլէթ Աբէ-Եւլի տպագրութիւնը դիտեց, և տեղեկութիւն ստացաւ հայ լեզուի, տպագրութեան և դրականութեան վրայ, հետաքրքրելով ա

—)(40)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԷՍՀԶՕՐ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Հնչակը քաշեց, և Թէյը խմելէ առաջ, մեկնելու համար հրամաններ տրուաւ, նամակներ գրեց, հեռագրով նոյն իսկ իրիկուան ճաշը պատրաստել ապրարեց, գիւղին մէջի հաշիւները կարգադրեց, վերջին պատուէրները տուաւ ամենուն, մէկ ժամէն ամեն բան ըրաւ լըմընցուց, տենդային ու յարաճուն անհամբերութեամբ մը բռնուած։

Երբոր վար իջաւ, Անէթ և Օլիվիէ, որք իմացած էին այս որոշումը, զարմացմամբ հարցումներ ըրին իրեն։

Յետոյ տեսնելով որ այս յանկարծական մեկնման համար բնաւ որոշ պատճառ մը չէր ցուցներ, քիչ մը մռլտացին և իրենց դժգոհութիւնն յայտնեցին մինչեւ այն վայրկեանն ուր իրարմէ բաժնուեցան Բարիզի կայարանին բակին մէջ։

Կոմսուհին, ձեռքն երկնցնելով նկարչին, հարցուց։

—Վաղը ճաշի կուգա՞ս մեզի։

Պէռթէն պատասխանեց, քիչ մը երեսը կախած։

—Հարկաւ, կուգամ։ Ինչ որ է, շատ սիրուն բան չէր այս ըրածդիդ։ Շատ աղէկ էինք հոն երեքնիս։

Գ

Երբ կոմսուհին մինակ մնաց աղջկանը հետ այն քուրէին մէջ որ զինքն իրենց տունը կը տանէր, յանկարծ հանդարտ զգաց ինքզինքն ու խաղաղած, որպէս թէ ահաւոր տագնապ մը անցուցած ըլլար։ Աւելի լաւ չուշէ կ'առնէր, կը ժպտէր տուներուն, ուրախութեամբ կը տեսնէր բոլոր այն քաղաքն, որուն ընտանի մանրամասնութիւնները ճշմարիտ բարիգոյութիւն իրենց աչքին ու սրտին մէջ կարծես կը կրեն։ Խանութ մը տեսածին պէս, պուլվարին երկայնութեամբը շարուած միւս խանութներն ալ կը նախատեսէր և կը գուշակէր ապակիին ետեւէն այնչափ անգամ ընդնշմարուած խանութպանին դէմքը։ Ազատած կը զգար ինքզինքն, ի՞նչ բանէ։ Ապահովցած, ինչո՞ւ։ Անկասկած, ի՞նչ բանի համար։

Երբ կառքը կեցաւ կառադրան կամարին տակ, Թեթեւօրէն վար իջաւ և մտաւ, փախչողի մը պէս, սանդուղին ստուերին մէջ, յետոյ սալօրին ստուերին մէջ, ապա իր սենեկին ստուերին մէջ։ Այն ատեն քանի մը վայրկեան ուրի՞ վրայ կեցաւ, հոն գտնուելուն գոհ, անվախ՝ Բարիզի այդ միգամած ու տարտամ լոյսին մէջ, որ հաղիւ կը լուսաւորէ, աւելի գուշակել կուտայ քան կը ցուցնէ, որուն մէջ մարդկանայ ուզածը ցոյց տալ և չուզածը ծածկել։ և գիշերն ողողող մեծապայծառ լուսոյն անխորհրդածեալ յիշատակը վերջացած տառապանքի մը տպաւորութեան պէս կը մնար իր մէջ։

Երբ ճաշի իջաւ, ամուսինն, որ նոր տուն եկած էր, գորովով համբուրեց զինքն և ժպտելով։

—Ա՛հ, ա՛հ։ Ես գիտէի որ մեր Պէռթէն բարեկամը պիտի բերէր զմեզ հոս։ Գէշ չըրի զինքը ղրկելով։

Անէթ ծանրութեամբ պատասխանեց այն մասնաւոր ձայնով զոր կ'առնէր երբ առանց խնդալու կատակարանել կ'ուզէր։

—Օ՛հ։ Շատ նեղութիւն կրեց մարդը։ Մայրիկս չէր ուզեր հաւանիլ։

Եւ կոմսուհին բան մը չըսաւ, քիչ մը շփոթած։

Ընդունելութիւնն արգիլուած ըլլալով, այդ օրը մարդ չեկաւ։ Հետեւեալ օրը, տիկին տը Կիյերռուա մինչեւ իրիկուն վաճառանոցներուն մէջ անցուց իրեն բոլոր պէտք եղած բաներն ընտրելու և ապըսպրելու համար։ Երիտասարդ հասակէն, գրեթէ տղայութենէն ի վեր, կը սիրէր երիտասն ատեն մեծ հանդերձատանց հայելիներուն առջեւ հագուստները փորձի համար հագնիլ։ Վաճառատունը մտածին պէս, ուրախութիւն մը կը զգար մտածելով այդ մանրակրկիտ հանդերձաւորումներուն բոլոր մանրամասնութեանց, բարիգեան կեանքին այդ քուլիսներուն մէջ։ Կը պաշտէր իր դէմը վազող օրիորդներուն չըրազգեստի չրշիւնն, անոնց ժպիտներն, անոնց մատուցումներն, անոնց հարցումներն։ և տիկին դերձակուհին, նորաձեւուհին (modiste) կամ սեղմիրանագործուհին ընկերկած իրեն համար արժանիք ունեցող մէկն էր, զոր արուեստագէտ մը կը նկատէր երբ խորհուրդ հարցնելու համար իր կարծիքը կը յայտնէր։ Աւելի կը պաշտէր իր մարմնոյն վրայ զգալ ճարտար ձեռներն այն մանկամարդ աղջիկներուն որք զինքը կը հանուեցնէին ու կը հագուեցնէին, իր շնորհալի ցոլքին առջեւ զայն մեղմօրէն գարձնելով։ Այն սարսուռը զոր անոնց թեթեւ մատները կը պատցնէին իր մարթին վրայ, իր վզին վրայ, իր մազերուն մէջ՝ իր պճնասէր կնոջ կեանքին ամենէն քաղցր փոքր հաճոյքներէն մէկն էր։

Այդ օրը սակայն տեսակ մը անձկութեամբ գնաց անցաւ, առանց քօղի եւ գլուխը բաց, բոլոր այն անկեղծ հայելիներուն առջեւէն։ Առաջին այցելութիւնը զոր տուաւ նորաձեւուհւոյն զինքն ապահովցուց։ Ընտրած երեք գլխարկներն ըստ մայլելի կերպով կը վայլէին իրեն, տարակոյս չկար ատոր։ և երբ խանութպանուհին համոզմամբ ըսաւ՝ «օ՛հ, տիկին կոմսուհի, խարտեաշ կիները միշտ սուգի զգեստներ հագնելու են», մեծապէս գոհ եղած հեռացաւ այն տեղէն և գնաց, սիրաը վստահութեամբ լցուած, միւս հայթայթիչներուն։

Յետոյ երբ տուն դարձաւ, տոմս մը գտաւ դքսուհւոյն կողմէն որ եկած էր զինքը տեսնելու և որ կ'իմացներ թէ գիշերը նորէն պիտի գար։ յետոյ նամակներ գրեց, յետոյ քիչ մը ատեն մտայած մնաց, զարմանալով որ տեղի պարզ փոփոխութեամբ մը զինքը լլկող մեծ դժբախտութիւնն ընկրկած էր անցեալի մը մէջ որ կը սկսէր հեռաւոր թուիլ իրեն։ Նոյն իսկ չէր կրնար համոզուիլ որ դեռ առջի օրը դարձած էր Ռօնսիէէն, ա՛յնչափ Բարիզ գալէն ի վեր հոգւոյն վիճակը տարբերած էր, որպէս թէ այդ պզտիկ տեղափոխութիւնն իր վերքերն սպիացուցած ըլլար։

Պէռթէն, ճաշին ատեն գալով, զայն տեսնելուն պէս գոչեց։

—Այս գիշեր շլացուցիչ երեւոյթ մը ունիք։

Այս ողողակն երջանկութեան գաղջ ալիք մը ծաւալեց կոմսուհւոյն սրտին մէջ։

Սեղանէն ելած ատենին, կոմսն որ չափազանց կը սիրէր գնդամուղ խաղալ։ առաջարկեց Պէռթէնին բառթի մը խաղալ միասին, և երկու կիներն ընկերացան անոնց գնդամուղի սրահն, ուր խաղուէն բերուեցաւ։

Խաղը դեռ կը շարունակէին երբ դքսուհւոյն գալուստը ծանուցուեցաւ, եւ ամենքը սալօնը մտան։ Տիկին տը Քռապէլ եւ իր ամուսինը միեւնոյն ատեն եկան, արտասուագին ձայնով։ Քանի մը վայրկեան ըսած խօսքերուն վշտալիր չեշտէն այնպէս թուեցաւ որ ամենքը պիտի սկսէին լալ։ բայց կամաց կամաց, խանդաղատումներէն ու հարցաքննութիւններէն յետոյ, գաղափարաց ուրիշ հոսանք մը անցաւ։ ձայներն յանկարծ բացուեցան եւ սկսան բնական կերպով խօսակցիլ, որպէս թէ դժբաղդութեան ստուերն՝ որ քիչ մը առաջ ամենքն ալ կը մթագնէր՝ մէկէն ի մէկ փարատած ըլլար։

Այն ատեն Պէռթէն ոտքի ելաւ, Անէթին ձեռքէն բռնեց մօրը կենդանագրին առջեւ տարաւ, ցոլացկաւոր կանթեղին լոյսը զարկած տեղը կեցուց, եւ հարցուց։

—Ապշեցուցիչ բան չէ՞ սակայն։

Դքսուհին այնպէս զարմացաւ որ կարծես ինքիրմէ դուրս ելաւ։

—Աստուա՜ծ իմ, ըսաւ, կարելի՞ բան է, Աստուա՜ծ իմ, կարելի՞ բան է։ Կարծես թէ յարութի՛ւն առեր է։ Ներս մտած ատենս աչքիս չդարկաւ։ Օ՜հ, իմ պզտիկ Անիս։ ի՜նչպէս վերստին կը գտնեմ զձեզ։ ես որ այն ատեն զձեզ այնչափ լաւ կը ճանչնայի, ձեր ամուսնութենէն վերջի առաջին սուգին մէջ, ոչ, երկրորդին մէջ, որովհետեւ հայրերնիդ ալ մեռած էր, օ՜հ, այս Անէ՛թն, այսպէս սեւեր հագած, իր մա՛յրն է որ նորէն աչխարհ եկած է։ Ի՜նչ հրաշք։ Թէ որ այս պատկերը չըլլար պիտի չնչմարէինք այս բանը։ Աղջիկնիդ ձեզի իրաւ է թէ շատ կը նմանի, բայց այս պատկերին շատ աւելի կը նմանի։

Միւզատիէ ալ ներս մտաւ այս պատկերն, իմացած ըլլալով տիկին տը Կիյերռուաի վերադարձն, եւ ուզելով ինքն ալ փութալ մատուցանել անոր «իր ցաւակցական համակրութիւնն»։

Խօսքն ընդմիջեց Անէթը տեսնելով պատկերին առջեւ կայնած, նոյն լոյսով լուսաւորուած, եւ որ կարծես կենդանի քոյրն էր կենդանագրին։

(Շարունակելի)

մենայնի որ հին է։ Հայ տառերն ա-ւելի ակնահաճոյ կը գտնէ քան ուրիշ մի քանի լիզուներու տառեր, օրինակի համար պատեան տառերը։ Ե՛Ամերիկա ճանչած էր ուրիշ հայազգի մը, Պ. Մանկասարեան։

Իջեւանած է Օդէլ Լոնտոն։ Անգլիերէն միայն կը խօսի։

Աւտիկ կեանքը վայելող, կեանքէն համ առնող, կենաց ճիշդ նշանակութիւնն ըմբռնած մարդ մը, որ յոռետես չէ ամենեւին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգային Ժողովը ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ ուրբաթ ժամ 5ին, ի Ղալաթիա։

Սոյն նստին հրաւիրուած են նաեւ նորընտիր երեսփոխանք։

ՇԲՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ՍԻՆՕԴԻ

Տպիչի լրագրոյ մէջ կը կարդանք.

Էջմիածնի Սինօդը տպագրել է Առաջնորդներին ուղարկելի մի շրջաբերական, կաթողիկոսական ընտրութեան մասին, որից առաջ ենք բերում հետեւեալը.

«Հնազանդեալ կամաց Ամենախնամ Աբարչին՝ Սինօդս Սրբոյ Էջմիածնի լեռ ամփոփելոյ ի հող տապանի զնչխար հոգելոյս Հայրապետին՝ և զկնի հոգալոյ զարժանն զեղանակէ անսայթաք առաջնորդութեան ներքին և արտաքին մասանց կառավարութեան Սրբոյ Վանքիցս՝ և առաջի ունենալով աչաց, զի ընտրութիւն նորոյ Պատրիարք Կաթուղիկոսի ըստ զօրութեան ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ հաստատեալ կանոնադրութեան պարտի լինել ի լրանալ միոյ ամի յօրէ մահուան Հայրապետին, Սինօդս Սրբոյ Էջմիածնի անօրինեաց հասուցանել ի գիտութիւն Զերդ Սրբազնութեան և Քրիստոսասէր ժողովրդոց յանձն եղելոյ Զերում Հովուական խնամատարութեան՝ եւ յանձն առնել Զեզ ի ձեռն քաղաքական իշխանութեան տեղւոյդ հրաւիրել զհայազգի ժողովրդականս ըստ սահմանեալ կանոնաց՝ առանձին իմն եռանդեամբ, հոգւով մխիթարութեան, բարեպաշտութեան և սիրոյ՝ ընտրել ի միջոյ իւրեանց զՊատգամաւոր մի իբրեւ ներկայացուցիչ իւրեանց, և զկնի ընտրութեանն հրաւիրել զնա՝ զընտրեալ պատգամաւորն գալ այսր ի Ս. Էջմիածին ընդ Զերումդ Սրբազնութեան որ էք ներկայացուցիչ համայն հոգեւորական դասու վիճակիդ, և ներկայ գտանել աստ ի Մայր Աթոռս յՅդդ օր Մայիս ամսոյ առաջիկայ 1892 ամի՝ առ ի ընտրել ի համայն հոգեւորականաց Ազգիս ճիշդ պահպանութեամբ ծիսից և սովորութեանց սահմանելոց առ այս ըստ օրինի՝ զարժանաւոր յաջորդ Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի ի կառավարել զեկեղեցին Քրիստոսի եւ զՀայրապետական թափուր մնացեալ Աթոռ Կաթուղիկոսութեանն ամենայն Հայոց որպէս զի ընտրեալ գլուխն Սրբոյ Եկեղեցւոյ մերոյ վարեսցէ զՀայրապետական իշխանութիւնն յամենայնի ըստ անստերիւր Աւետարանական վարդապետութեան և կանոնաց Սրբոց հարց ի պարծանս լուսեղեան ազգիս և ի պայծառութիւն եկեղեցւոյ մերոյ Սրբոյ։ Եւ եթէ հանդիպիցիք արդեւանաց անձամբ ներկայ գըտանել ի Սուրբ Էջմիածին ի ժամադրեալ աւուրն, յայնժամ բարեհաճեսջիք առաքել ի ժամանակին զներկայացուցիչ Զեր զընտրեալն ի Զէնջ։ Իսկ եթէ անակնուանելի իմիք հանդամանաց և դիպուածոց ոչ յաջողեացի ոչ հոգեւոր ներկայացուցչի Զերոյ եւ ոչ աշխարհական պագամաւորին ընտրելոյ ի բարեպաշտ հայազգեաց վիճակիդ անձամբ գտանել աստ ի Սուրբ Էջմիածին ի ժամ ընտրութեան ի նշանակեալ աւուրն, յայնժամ ունիք դուք և աշխարհական պատգամաւորն զիրաւունս յայտնելոյ զկարծիս Զեր և զորոշումն առ այն՝ թէ զո՞ ոք յեկեղեցականաց դատնէք արժանաւոր այնմիկ վեհատեսին Հայրապետական իշխանութեան, առաջարկել կանխաւ Սինօդիս գրաւոր թղթով, զի մի արգելցի ընտրութիւնն ի նշանակեալ աւուրն ըստ նախասահմանեալ կարգին»։

Կրօնական ժողովը երէկ ի նիստ դումարեցաւ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի և զբաղեցաւ անհատական ու ամուսնական խնդիրներով։

Խառն ժողովը հրաւիրեալ է վաղն առաւօտ ի նիստ դումարիլ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։ Նիստը պիտի տեւէ ժամ 3էն մինչեւ 5, յետ որոյ Քաղաքական ժողովը ի նիստ պիտի դումարի։

Կիրակի օրը տեղի ունեցաւ Գուլ կունճուքի, Իճատիէի և Գանտիլլիի միացեալ թաղերու երեք երեսփոխանաց ընտրութիւնը։ Տ.Թ. Սիղբոսեան էֆէնտի քուէից բացարձակ առաւելութեամբ երեսփոխան ընտրուեցաւ։ Իսկ միւս երկու երեսփոխանաց ընտրութիւնը համեմատականի միացեալ հետեւեալ չորս ընտրելեաց վրայ։

1. Մկրտիչ էֆէնտի Մեզոյուրեան
2. Տոքթ. Թորգոմեան էֆէնտի
3. Գրիգոր էֆէնտի Զօհրապ
4. Սահակ էֆէնտի Գարաեան

Աղթամարէն կեդրոնական երեսփոխան ընտրուած է Յովսէփ էֆէնտի Գավաֆեան (գործարանատէր)։

Կեսարիայէն կեդրոնական երեսփոխան ընտրուած է Յովհաննէս էֆէնտի Կիւմչեան։

Եգիպտոսի առաջնորդական ընտրութեան տեղեկագիրն, ինչպէս յայտնի է, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ թերի նկատուելով՝ վերադարձուած էր ի լրացումն թերի մասին. սակայն մինչեւ ցայսօր յապաղած է սոյն գործողութեան կատարումն, թերեւս տեղեկագիրն ստորագրող բարձր անձնաւորութեանց դիւրազգածութիւնն վիրաւորեալ տեսնուելով։

Կը լսենք թէ Աղեքսանդրիոյ թաղական խորհրդոյ անդամք այս անգամ չեն ուզեր հաւանիլ Դահիրեցւոյց կատարած ընտրութեան եւ կը դիմեն երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ Աղեքսանդրիոյ համար ուրոյն Առաջնորդ մը ունենալու խնդրանօք, խնդրանք՝ որ աւելորդ է ըսել թէ չընդունուիր։

Այսպէս, Եգիպտոսի առաջնորդութեան խնդիրն այս քանիերորդ անգամն ըլլալով նոր դոյն մը կ'առնու որ չեմք կարծեր թէ օգտակար վախճան մ'ունենայ։

Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրբուանձտեանց հրաժարական տուեր է Բերայի քարոզչութեան պաշտօնէն։

ԱԶԳ. ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգասուէր Հայուհեաց ընկերութեան ԺԳ. Տարեշրջանի բացումն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի, Յունիս 13, ի Բերա Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ խորհրդարանն ի ժամ 7։

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն հրաւիրեալ է նախագահել սոյն հանդիսաւոր գումարման։

Ի դիմաց Հիմն. Ժողովոյ
Ազգ. Հայ. Ընկերութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ Ե. ՆԵՎՐՈՒԶ

10 Յունիս 1891

ՌՕՊԷՐԹ ԲՕԼԷՃ

Ռօպէրթ Բօլէճի շրջանաւարտ ուսանողաց գրաւոր քննութիւնք կը կատարուին այսօր։

Իսկ վաղը, չորեքշաբթի, միջօրէէն յետոյ ժամ երկուքուկէսին պիտի կատարուի ուսումնական տարեշրջանի փակման հանդէսը, վարժարանին մէջ, ի Բու մէջի-Հիսար։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Առ Ե. (Քարբերդ).— Ստացանք ձեր նամակ։ Անհոգ կրնաք լինել։ Կարեւոր են։

Առ Մ. Ք. Շ. (Տրապիզոն)— Բաժանորդագրութիւնը կանխիկ վճարելի է։

Տօքթ. Ստեփան Թէրզեան Ս. Քըրկիչեան Հիւանդանոցի ներքին բժշկական պաշտօնէն հրաժարած ըլլալով՝ ըստ առաջնոյն ամեն օր հիւանդ կ'ընդունի կէտիք փաշա, առաջին փողոց, թիւ 18 տան մէջ։ Ժամը 8էն վերջը Պահէք Գիւղ Ալիքեան դեղարանը կը գտնուի։ Ուրբաթ օրեր թէ՛ տան և թէ դեղարանին մէջ ձրիապէս կը դարմանէ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՕՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սանիյէ Միւթէմալի ատիճան և չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սուլթանիյէ վարժարանին մարմնամարզի ուսուցիչ Ֆիտիգ պէյի, ի վարձատրութիւն իւր եռանդուն պաշտօնավարութեան։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ Եպարքոսն և Արտաքին գործոց ու Դատական Վեհ. Նախարարք երէկ յաջորդաբար կայսերական պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիազ պատուանշանի արժանի շքագրամը շնորհեց Պետական խորհրդոյ անդամ Էրբէմ պէյի, որ երէկ կայս. պալատ երթալով շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպանատան նախորդ խորհրդական Ճէվատ խան կրկին անգամ հրաման ստացած է ժամ առաջ թէհրան վերադառնալու համար։ Ճէվատ խան այսօր վաղը ճամբայ պիտի ելնէ դէպ ի Թէհրան։

—Պարսից Շահը Նազրմիւտտէվլէի տիտղոսը տուած է մայրաքաղաքիս պարսկական նորընտիր դեսպան Միրզա Խատուլլահ խանի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Դատական Նախարար Վսեմ. Հիւսէյին Բիզա փաշա երէկ ժամ 9½ին Քաղաքապետութեան պաշտօնարանը գնաց և ժամու մը չափ տեսակցեցաւ Քաղաքապետ Վսեմ. Բրտվան փաշայի հետ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թէվֆիկ Վէֆիկէն քաղուած)

Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ Թուրքիոյ պիտոյից բաւականացող անասնարոյժեր հասցուին։ Կայս. սոյն Իրատէի դործադրութեան համար բըժշկական վարժարանին մէջ կազմեալ յանձնաժողով մը որոշած է որ անասնարոյժերու վարժարանը չորս տարիներու բաժնուի։ Ա. և Բ. տարիներու դասախօսութիւնք քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ աւանդուին։ իսկ Գ. և Դ. տարիներու համար, ուր գործնական դասեր անհրաժեշտ են, դասախօսութիւնք աւանդուին Հալդալը ագարակին մէջ եւ ուսանողք դիշերօթիկ ըլլան։ Բժշկական վարժարանին մէջ կազմելի երկու դասարաններու ծախքը պիտի հայթայթուի Կրթական նախարարութեան երամացոյցէն։ իսկ Գ. ու Դ. տարիներու նախնական ծախքը՝ 63,000 ղրուշ և Գ. տարւոյ մչտակայ ծախքը 214,000 ղրուշ ու Դ. տարւոյ մչտակայ ծախքն 163,000 ղրուշ պիտի հայթայթուի Երկրագործական Դրամատունէն։ Այս որոշմունք վաւերացած են կայս. Իրատէով։

—Պետական խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Պասրայի Միւնթէֆիք գաւառին Սեվգէչչիուլթ գաւառակի գայմագամ Էմին էֆէնտի դատաստանի պիտի ենթարկուի, որովհետեւ ոճրագործութեամբ ամբաստանեալ մէկ քանի մարդեր դատարանին չէ յանձնած և ազատ արձակած է այն մարդերն, որոց բանտարկութիւնը որոշուած է դատարանին ու հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ։

—Տիարպէքիրէն, Տրապիզոնէն, Կարինէն, Ատանայէն, Բաղդէշէն, Սեբաստիայէն, Քարբերդէն, Վանէն եւ Էնկիւրիէն զանազան թուականներով եկած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ այդ նահանգաց մէջ եւս կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

—Տրապիզոնի կուսակալութիւնն հեռագրած է ներքին գործոց Նախարարութեան թէ, ըստ տեղեկագրութեան ճանիկի կառավարչին, Զարշամպայի Ֆազանճըզ դիւղէն վրացի գաղթական Հասան ու Ալրսան, որք ժամանակէ մ'ի վեր աւազակութիւններ կ'ընէին, տեղական կառավարութեան դիմելով անձնատուր եղեր են։ Ասոնց ընկերներէն Հիւսէյին ևս ձերբակալուեր է։

—Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնն հաւաքածոյ մը պատրաստած է, յորում նշանակուած են ցամաքային ու ծովային թղթատարներու մեկնումն ու ժամանումը։

ՍԻՐԲԷՃԻԻ ԿԱՑԱՐԱՆը

Սաղմ կ'իմանայ թէ Սիրբէճիի կայարանին մէջ յատուկ սրահ մը յատկացուած է քննելու համար Եւրոպայէն բերուած օտար դրքերը, լրագիրներն ու հանդէսները, և թէ ուղեւորք պարտաւոր պիտի ըլլան այդ սրահէն անցնելու։

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ ԶԷԹԻՆԻ

Զէթինէի օսմանեան նախորդ դեսպան դեր-Գնդապետ Թէվֆիգ պէյ, դեսպանատան գործերը առաջին քարտուղարին յանձնելով, Զէթինէէն ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս դալու համար։

Արտաքին գործոց նախարարութիւնն եւս հրաման ուղղած է նորընտիր դեսպան Ահմէտ պէյի, նախորդ զինուորական կցորդ օսմանեան դեսպանատան Բեդրեսդուրկի, որ Բեդրեսդուրկէն ուղղակի իւր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորի։

ՄՆԱՑԿՈՒԹԻՒՆ

Ծովային առեւտրական դատարանն յունիս 8էն սնանկացեալ հռչակած է Միխալ Լինտէթպլոսը, հաստատեալ ի Մեծ Շուկայ Սէպիլ փողոց թիւ 32։ Նոյն դատարանի անդամներէն Հիքմէթ պէյ հայուեքնիչ դատաւոր կարգուած է և փաստաբան Եանքօ Մամօպլօ էֆէնտի՝ առ ժամեայ «Ֆէդէ»։ Դատարանն որոշած է սնանկացելոյն տունն ու խանութը կնքոյ ներքեւ առնուլ, իրեն ու ընտանեացը անհրաժեշտ եղող կարասիները զատել ու ստորագրել տալէ յետոյ իրենց յանձնել և մնացեալ կարասիներն ալ սենեակի մը մէջ դնելով կնքոյ ներքեւ առնուլ։ Դատարանը նոյնպէս որոշած է սնանկացեալը բանտարկել եւ իւր այս որոշումներն առ ժամապէս գործադրել։

—Սաղմ կ'իմանայ թէ Մեծ Շուկայ Խաֆաֆլար Իչի Էրամէրեան կաշիի վաճառական Մէրմէրեան եւ Ուզունեան ընկերութիւնն իւր վճարումները դադրեցուցեր է հազար ոսկւոյ չափ պարաքով։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն, Իքէնտէրունէն տասը ժամ հեռաւորութեամբ դտնուած Հարիմ գիւղաքաղաքին մէջ հնտախտէ մահեր պատահած են և նոյն գիւղաքաղաքին շրջակայ մէկ քանի տեղերու մէջ եւս հնտախտը կը ճարակի։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Այլ և այլ տեղերէ հրահանգ խընդրուած էր որ ոչ-մահմէտական հասարակութեանց պատկանող այն անհատներուն համար, որոց անունը ծածկըուած է, զինուորական տուրք դանձելու պահուն, տուրքը իրենց պարտաւորութեան թուականէն սկսեալ պէտք է դանձել թէ ծածկուած անուններու երեւան ելած թուականէն։

Ներքին գործոց նախարարութիւնը, ըստ զեկուցման ելմտական նախարարութեան, հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ թէ անուններն ծածկուած անհատներու զինուորական տուրքը պէտք է հաշուել իրենց ծննդեան թուականը հիմն բռնելով։ Այդ թուականէն մինչեւ ծածկուած անուններու երեւան ելած թուականի միջոցին յատուկ զինուորական տուրքն յաւելուլ այդ անձերու պատկանած թաղին կամ գիւղին առաջին տարուան զինուորական տրոց վրայ եւ անունները ծածկուած անհատներու անվճար մնացած զինուորական տուրքն այդ եղանակաւ գանձել։ Այդ դիղեալ տուրքն ժողովրդեան բաշխելու պահուն եւս յարդել օրինական բացառութիւններն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Ամերիկեան դեսպանն ու դեսպանուհին իրենց որդիներով երէկ մեկնեցան մայրաքաղաքէս դէպ ի Քարլսպատ, արեւել. ճեպընթաց կառամբով։ Կը կարծուի թէ դեսպանին ընտանիքն այլեւս չպիտի դառնայ ի Կ. Պոլիս, իսկ Պ. Սալոմոն Հիրշ հինգ ամիս բացակայ պիտի մնայ, որոյ միջոցին դեսպանատան գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ առաջին քարտուղար Պ. Մաք Նուիթ։

ՄԱՔՍԱԽՈՒՍՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ օրը պետական Ալհաֆ շտաբենան որ Սեւ Ծովուն մէջ հսկողութիւն կ'ընէ, Ադնէ-Ատայէն Միտիա երթալու պահուն, Ռունկոսի մօտ հանդիպելով կասկածաւոր նաւակի մը՝ սկսեր է զայն հալածել։ Այդ նաւակին մէջ գտնուող մարդիկ յաջողեր են ցամաք ելնել և լեռան ճամբան բռնել։ Նաւակը դրաւուելով մէջէն օտար երկրի աղ տեր են։ Զինուորաց դուռ-մարտակներ ղրկուեր են փախստականաց ետեւէն։

ՊԱՌՈՆ ՏԸ ՔԱԼԻԶԷ

Մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիզէ, որ արձակուրդով Վիէննա կը դտնուի, ուրբաթ օրը Ֆրանձ եոզէֆ կայսեր ներկայացեր է։

ԿՐԷՏԷ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, կ'ըսէ Սաղմ, Կրէտէի մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։ Կուսակալի փոխանորդ ու հրամանատար ճէվատ փաշա քընական պատոյտի ելած է հանրային դործոց ընթանալու եղանակին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար։

ՏԷՐՍԻՄԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ տեղեկութեանց Թուէյի, Տերսիմի Պախթիարը Աշիրէթէն Մամօ և Պոսֆանը Աշիրէթէն իւր հինգ ընկերք՝ Հլու Աշիրէթներէն իրենց գողցած երդերը Մերճիմէկ ու Զամուրը դեղերէն անցուցած առեւնին, բոլորն ալ ձերբակալուեր են տեղւոյն երեւելիներէն Իսհաք փաշայի կողմէ։ Մամօ յառաջագոյն բանտին պատը ծակելով փախած էր։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՋՈՒՐԵՐը

Մայրաքաղաքիս ջրամբարներու ծախսուց ու հասութից քննութեան համար կազմեալ յանձնաժողովը ծրագիր մը պատրաստած է, որուն համաձայն ջրամբարներու պատերը երեք կանգուն եւս պիտի բարձրանան, ջուրի ճամբաներու նորոգութեան համար Եվգաֆի նախարարութեան և ջուրի տեղերու կողմէ հարկ եղած ծախքը պիտի հայթայթուի։ Ջուրի ճամբաներուն պաշտօնէից (սուեոյիը) ինչպէս նաեւ ջրկիրներու ֆէթֆներուն և ջրկիր ներու համար մասնաւոր կանոններ որոշուած են։ Այս ծրագիրը այսօր ստորագրուելով պիտի մատուցուի ձեռնհաս իշխանութեան։

ՕՍՄ. ԽՈՒԱԹՈՅԻ ՐԻԺԻՆ

Երկրագործներու կողմէ Բէժիի դէմ եղած բողոքները քննելու համար Եվմտական նախարար Նազիֆ պէյի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը երէկ եւս ի նիստ գումարելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Կ'ըսուի թէ յանձնաժողովը մէկ քանի օրէն աւարտելով իւր խորհրդակցութիւններն որոշման մը պիտի յանգի։

ԹՐԱՄՈՒԷՑ Ի ԳԱՏԸ ԳԻՒՂ

Պետական խորհուրդն, որ կը քննէ Գատըգիւղի մէջ թրամուէի գիծ մը շինելու համար Պ. Լոքոքի և Շիրինեան էֆէնտիի կողմէ խնդրուած մենաշնորհի վերաբերեալ թուղթերն, հարկ դատած է ստուգել խնդրարկուներու դրամական կարողութիւնն։ Ըստ այսմ՝ քննութեանց ձեռնարկուելով երկու խնդրարկուներէն ապահովութիւնք պահանջուած են։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ

Երէկ առաւօտ, Պոլսոյ նաւահանգըստին մէջ արկած մը պատահեցաւ։ Մախսուսէի ընկերութեան Լոքիֆէ շոգենաւուն մեքենային մխոցն որ, մեքենային սենեկին մէջ ապրանաց գործին կը բանեցնէ, պայթելով, սպանեց հնոցպան մը և ծանրապէս վիրաւորեց ուրիշ մը, որ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Պոլսոյ կազի ընկերութիւնն, որուն յանձնուած է Տոլմա Պաղչէի կազարանը, 50000 ոսկի պիտի վճարէ կայս. կառավարութեան, արդի կազարանը փոցելով յարմար տեղ մը նոր կազարան մը պիտի կառուցանէ և Բերայի ու Ղալաթիոյ փողոցներուն մէջի երեքու հարիւր լապտերներ պիտի աւելցնէ առանց ծախք մը ստանալու։

—Հեռագրական վերատեսչութեան արհեստական ճիւղին մէջ ձեռնարկուած է էլեկտրաշարժ նաւակի մը շինութեան։ Այդ նաւակ 25 ոտք երկայնութիւն, 5½ ոտք լայնութիւն, ուր ձի այժ ունեցող մեքենայ մը և ժամը 10 մղոն արագութիւն պիտի ունենայ։

—Կայս. անձնական Դանձուն Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա իւր բնակութիւնը Բերայէն փոխադրած է ի եէնիգիւղ վարձած ամարանոցը։

—Երէկ, ժամ 5ին, ի Գարակէօմրիւկ, Տէօրթ եօլ Ազիզ, Ճանֆիլտա Խաթուն մզկիթէն հրդեհ ծագելով այդ մզկիթն ամբողջովին այրեցաւ, և կիսը գտնուած վարժարան մ'ալ բաւական վնասուեցաւ։ Հրդեհի սկզբնաւորութեան պահուն Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ հոն փութալով պէտք եղած հրամանները տուաւ հրդեհի առաջն առնուլ համար։

—Նախընթաց օր Պէշիքթաշի ծովեզերեայ այն մասէն, ուր նաւակներ կը նորոգուին, մասնաւոր մը ծովն իջուցուած պահուն չուանները խզուելով ամենայն արագութեամբ դէպի ծով սահեցաւ և նաւակի մը զարնուելով կոտոր կոտոր ըրաւ։ Նաւակին մէջ գտնուող ուղեւորք ծովն ինկան, սակայն անվնասէս ազատուեցան։ Ուղեւորաց երկուքին ծունգերը վիրաւորուեցան ընդհարման պահուն։

—Ֆրանսայի Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեայներէն Պ. Իմոն Հիրօ Թատանիոյի Ֆրանսական դեր հիւպատոս անուանուած է Պ. Տ'Անտրիսի տեղ։

—Երէկ երիկուն արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով Գերմանիա ուղեւորեցաւ Թնդանօթաձիգ և ծովային սպայներէ կազմեալ յանձնախումբ մը ընդ նախագահութեամբ Թնդանօթարանի Ֆէրիդ Սապիթ փաշայի։ Այս յանձնախումբ ներկայ պիտի գտնուի մէկ քանի նոր թնդանօթներու փորձերուն։

—Երէկ Գալաթաշի առջեւ մակոյկ մը ընկղմեցաւ, սակայն իրենցմէ չոգենաւին հրամատար Բիզա պէյ օգնութեան փութալով թէ՛ մակուկվարն և թէ մակոյկն ազատեց։ Այդ մակոյկ Թօփխանէէն հանածուխ բեռցած Գատըգիւղ կերթար։

—Աւեւտական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ծանուցած է ասիական երկաթուղեաց ընկերութեան որ հարկ եղած կայարաններու մէջ ամբարանոցներ շինուին արմտեաց համար։

—Քաղաքապետ վախճանեալ Մազհար փաշայի թողած գոյքերու վաճառման գործողութիւնք աւարտելու վրայ են։ Կը հաշուուի թէ այդ գոյքեր 2500 ոսկւոյ պիտի հանին։

—Յունեաց երեւելիներէն Քիրիտաքօ Հաճօրուլոյի յուղարկաւորութիւնը մեծ հանդիսիւ կատարուեցաւ երէկ ի Բերա եւ մարմինը փոխադրուեցաւ Պալըքլը գերեզմանատունը։

—Նախորդ խտիվ Բարձր. Իսմայիլ փաշայի որդի Հիւսէյին փաշա ընտանեօք մայրաքաղաքս եկաւ ամրան եղանակն ատ անցուցանելու։

—Մանուցած էինք թէ հրդեհ մը գըրեթէ ամբողջովին այրած էր Այնորոյի յունական վանքը։ Նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, կրակն հաղորդուած ըլլալով մերձակայ անտառներուն, բազմաթիւ ծառեր հրոյ ճարակ եղեր են, բայց ի շնորհս չատափոյթ օգնութեանց՝ կրակը մարեր է։ Վնասք 200 ոսկի կը հաշուուին։

—Գերմանիէն Դամասկոս շինուելիք շոգեշարժ թրամուէյներու յանձնառութեան տեսարին և պայմանագրոյն ստորագրութիւնն ու փոխանակութիւնն ընդ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան և արտօնատիրոջ, որ ծանուցուեցաւ երէկ, անհիմն է։ Թուէյէ կ'ըսէ թէ կայսերական կառավարութիւնը վերջին ժամուն կարգ մը բարեփոխումներ ներմուծեր է պայմանագրոյն մէջ։

—Զմիւռնիոյ Ամալիֆա լրագիրը կը հաւատայ թէ չորս Ալազաթացի իրարու աղգական կիներ անցեալ շաբաթ օր՝ իրարմէ քիչ յետոյ՝ երկուորեակներ ծներ են։ Չորս մայրերն և ութ մանկունք, որոց ամենն ալ մանչ, ողջ առողջ են։

—Լեմնոսէն կը հաղորդեն թէ Միջերկրականի անգլիական նաւատորմին պատկանող չորս պատերազմական նաւեր շաբաթ օր այդ նաւահանգիստն հասեր են։

—Ադրիանուպլոյոյ մէջ ամրութիւններու շինութեանց պահուն հողին մէջէն հռովմէական հնութիւններ գտնուած են, որք են աշտանակներ, անոթներ, կաթսայներ և քարեր որոց վրայ արձանագրութիւնք կան։

—Կ'ըսուի թէ Բերայի շիտակ ճամբուն ֆրանսական դեսպանատան կից գտնուած մասն, որ խիստ նեղ ըլլալով անցուդարձը կը դժուարացնէ, լայնելու համար Սէնթ Անթուան եկեղեցւոյն դէմ գտնուած չէնքերն անձի մը կողմէ գնուելով եւ պիտի քաշուին։ Բերայի թաղապետութիւնն եւս պիտի գնէ այդ եկեղեցին ու կիսը գտնուած չէնքերը։ Կը հաւատուին նաեւ թէ մոտակրութիւն կայ Քոնքորտիաթատրոնը գնելով եկեղեցին անդ շինել և թէ այդ շինութեան յատուկ ծախսուց մէկ մասն արդէն ապահովեալ է բարեսէր անձանց կողմէ։ Թատրոնի տէրը նախ 24000 և ապա 32000 ոսկի պահանջած ըլլալով, այժմ կ'աշխատուի բառնալ այդ առթիւ ծագած անհամաձայնութիւնը։

ԱԶԴ

Պոլսոյ մեծատուր գաւառակի մը համար գրագիր մը կ'ուզուի որ գիտնայ հայերէն լաւ տոմարակալութիւն։ 1—2

ԿԵՆՑԱՂ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ

Սոյն գիրքը զոր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը յօրինած է, գլխաւորաբար եկեղեցականաց օգտակար և ժողովրդեան ընթերցման արժանի է։

Կը վաճառի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 5 ղրուշ, կեդրոնատեղին է Մերճան փողոց թիւ 33 Աշճեան գրատունը. գաւառներէ փափաքողք կրնան վերոյիշեալ հասցէիս 1 ղրուշի դրոշմաթուղթ ղրկելով հատ մը ստանալ։

1165 3—5

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Յունիս 8էն (Ն. Տ.) ի Պոլիս, Համիտիէ փողոց, թիւ 20 Հանրային պարտուց չէնքին դիմաց, բժշկական Դարմանատուն մը բացուած է հետեւեալ բժշկաց կողմէ.

1. Տ.Թ. ՅՈՆ ՏԻՒՐԻՒՆԿ, ուսուցիչ բժշկական վարժարանի, մասնագէտ մորթի հիւանդութեանց, գաղղիական ախտի և ներքին հիւանդութեանց։

2. Տ.Թ. ԱՅՍԸՆ, մասնագէտ աչաց,ականջի, կոկորդի եւ քթի հիւանդութեանց։

3. Տ.Թ. ԼԱՌՏԻ, վիրաբոյժ, մասնագէտ կանանց և ներքին հիւանդութեանց։

Խորհրդակցութիւնք պիտի կատարուին երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, առաւօտեան ժամն 9էն մինչեւ 11։

Երկուշաբթի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերն յետ միջօրէի ժամն 2½էն 4½։

Շրի խորհրդակցութիւնք չաբաթ օրերը, առաւօտեան ժամն 9էն մինչեւ 11։

5—8

ՏԵՂԵԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

Ի ՊԱՅԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱԱՆ ՕՐԻՆԱԿ

ՅՈՒՆԻՍ 22 ԹՈՒԱԿԱՆԱՅ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսիոյ քաղաքական բանտարկելոց ի նպաստ, Մխացեալ Նահանգներէն ազերսագիր մը պիտի դրկուի Զարին։ Ազերսագիրը կը կրէ երեք հարիւր հազար ստորագրութիւնք, որոց մէջ քիչ թուով կը գտնուին լեհ և ռուս անուններ։ Մնացեալք ամբողջովին Ամերիկացւոց ստորագրութիւնք են։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանձ եոզէֆ Կայսրը Ֆիւնֆքիրխէն ժամանեց։ Ժողովուրդն եռանդագին ընդունելութիւն ըրաւ։ Ժամն ինն սկսաւ զանազան ազգաց եկեղեցականներու, քաղաքապետութեան, գաւառային խորհրդոյ պատուիրակութեանց ընդունելութիւնը։ Բարունապետի բանախօսութեան պատասխանելով, Կայսրն ըսաւ թէ պատուիրանն և երկրին օրէնքները պիտի կրնան ապահովել Տէրութեան ամեն ազգի քաղաքացւոց իրաւունքները։

—Փոլայի նաւարանին մէջ հրդեհ մը ծագեցաւ, բայց անմիջապէս մարեցին։ Ատաղձարան մը հրոյ ճարակ եղաւ։

ՔԱՂԱՔԱՑԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄ Ի ՔԻԼԻ

Քոքուիմպոյի մէջ Պալմաչէտա նախագահին զօրքերն ապստամբելով չորս սպայ սպանեցին։ Խորհրդարանի կուսակցութեան պատկանող նաւ մը Լոպս կղզեաց քարափն ու երկաթուղին կործանեց, արգիլելու համար որ Պալմաչէտա նախագահին կուսակցութիւնը Կուանօ կոչուած պարտարտեցուցիչ նիւթն (ծիրտ թռչնոց) դուրս չկարենայ հանել վաճառականութեան համար։

ՓՈՐԹՈՒԿԷԶԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ելմտացոյցի յայտնած ժողովը ընդունեց կառավարութեան օրինագիծն ի մասին 1891|92ի տարեշրջանին Կառավարութեան խնդրած արտօնութիւնք շնորհուեցան։ Թագաւորն ընդունեց Մոզամպիքի ընդհ. կառավարիչ Պ. Մաշատոյի հրաժարականը։

ՄԵԼԻՆԻԴԻ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

(Ֆ.) Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովը իւր երէկի նստին մէջ վիճաբանեցաւ Մելինիդի խնդրոյն վրայ։ Նախարարապետ եւ պատերազմական Նախարար Պ. որ Ֆրէսինէ վստահութեան քուէ պահանջեց, զոր տուաւ ժողովը 137 ի դէմ 338 ձայնիւ, 101 քուէի մեծամասնութեամբ։ Քուէարկութեան արդիւնքը բուռն սըպասուութիւն ըրաւ, զօրացնելով նախարարութեան դիրքը։ (Ֆուանիէի գործակալութեան այս հեռագրին մէջ թուանշանի սխալ մը կայ, զոր ուղղելու համար ուրիշ հեռագրի մը կամ սուրհանդակի պէտք է սպասենք։ Ծ. Խ.)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՒՐՍԱ

Ղալաթիա 11 Յունիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՈՅ

3 տոկոս Լենտրայի վրայ	108 1/2
3 » Բոսֆորի »	23 25
Օսմանեան Քոնսոլիտէ	
Երէկ երեկոյ գոց. (Մէջտ. Ս. Յեր.)	20 9
Բերան մէջ »	— —
Առաւօտեան բացուելքս	20 9
Դէս սրին »	20 9 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երեկ երեկոյ	79 32
» » Ֆամ Տէն	— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՏԱՔԻՆ	
Փոխառութիւն Ա. Սերի	43
» Բ. »	23 1/2
» Ը. »	20 9
ՅԱՆԴԵՍԻՄԱ	
Սօսիէթէ Ժենէրալ Ամբ. Լ.	5 07
Քրէտիթ Ժենէրալ Սամ. »	9 14
Գանք տը Գոնտ » »	6
Սու Շանս է Լիոնէ » »	4 34
Ռեմի » »	13 10
Թրամուէյ » »	593
Բուռլիլի էրլիթ ուէլ Ֆր.	71 5/8
Բանտ-Ուազի Լանիսոլ Դ. Ն.	150
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԱՅԻ	
Օսմանեան ոսկի դրամ.	100
20 Ֆրանգանոց » »	87 3
Անգլիական ոսկի » »	110
Մարք (գերմանական ոսկի) » »	106
Իմպերիալ » »	89 20
Քիբիմիր » »	51 10
Բուլգարի Թալիմատյամ » »	7 87
Մեճ. արծաթ (տարբ.) » »	108 2
Հինգանոց » »	103
Մեթալիք » »	101
Թասնիկներ » »	19
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի » »	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐՍԱ

Բարիզ, 22 Յունիս, ժամ 3 ետր. 20 դրկս.

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 17
» » 4 1/2 %	105 35
Օսմանեան քոնսոլիտէ Ամբ.	18 65
Օսմանեան երկաթուղի	71
» Բեմիի բաժնեթուղթ	350
Գանք Օթոման	592 50
Սօսիէթէ ժենէրալ	— —
Գրէտիթ Լիոնէ	803 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 10
Հելլենական 5 % (1884)	445 25
Բիրիլիթի Թուղթ (1890)	420 62
Եգիպտական միացեալ	488 75
Գանք տը Բարի	803 75
Օսմ. մաքս. արծէթուղթ	463 75
Ռիո Թինթո	588 75
Մեճիտիսիոն	683 75
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	368 75
Զէր Լիմիտայի վրայ	25 275
Լոնտոն, 22 Յունիս, ժամ 6 ետր.	— Երեկ
Անգլ. քոնսոլիտ	95 1/8
Օսմ. » Ների Գ.	18 7/16
» » » Ա.	43
» » » Բ.	23 1/2
» » » Գ.	18 7/16
Փոխառութիւն 1877	— —
Գանք Օթոման	13 1/2
Եգիպտական միացեալ (փունտիկէ)	96 3/8
» առանձ. (բրիմիէրէ) 1890...	91 5/8
Ռիո Թինթո	23 3/16
Ջոմանիալ (փոխառ. Ռուշիտ)	102 1/4
Հելլենական 5 %	87 1/4
Մոնոպոլ »	67 1/2
Ռուսական 1890	98 3/4
Ամստրդամի երկաթուղի	22
Գաւառայի երկաթուղի	16 1/4
Փոխանակութիւն Լիսբոնի վրայ	25 465
Վիեննա, 22 Յունիս, ժամ — Վայր.	—
Օսմանեան երկաթուղի	34 80
» Բեմիի բաժնեթուղթ	160 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 65
» Փարիզի »	46 35
Պերլին, 22 Յունիս, ժամ — Լայր.	—
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 35
» Փարիզի »	80 35
Բուլգարիայի թղթադրամ	237 75
Օսմանեան երկաթուղի	73 10
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ.	18 25

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 22 Յունիս, ժ. 4 ե. 45 երկայ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 20
Օսմանեան քոնսոլիտ Դ.	18 67 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	71 12 1/2
Օմ. Բեմի	351 25
Բրիսիլիէ Թիւրք	421 25
Օմ. Մաքս. արծէթուղթ	464 37
Գանք Օթոման	592 50
Ռիո Թինթո	590
Օսմանիյէ	— —

ՏԱՃԿԱՀԱՅԵՐԸ Եւ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԻԹԻՒՆԸ

Բ

Մենք մեր ներածութեան մէջ ասացինք. «մինչդեռ մեր կովկասեան հայրենակիցներն իրենց մասնագէտներով ուսումնարանական գործին կանոնաւոր ուղղութիւն և զգալի մշակում տուին, Ցաճկահայերը չատ դանդաղ քայլերով յառաջ ընթացան ուսումնարանական գործին մէջ»։ Այս հետաքրքրական խնդիրը կարողենք լուծել, եթէ քննենք գլխաւորապէս այն դիրքը, որ բռնած էին երկու կողմի հայերը մանկավարժութեան վերաբերութեամբ։ Ես կասեմ գլխաւորապէս այս խնդիրը պէտք է քննել, որովհետեւ միւս հանգամանքները, այսինքն՝ դրամական անձուկ միջոցները, վարչական մարմինների անձեռնհասութիւնը, կողմնապահութիւնը, և այլն կան թէ՛ այս և թէ՛ այն կողմերի հայերի մէջ և մինչեւ որ տգիտութիւնը չփարատի, ազնիւ ու անձնուէր սերունդ չպատրաստուի՝ տարաբաղդաբար այդ տխուր երեւոյթները դեռ պիտի կրկնուին ու կրկնուին։

Մինչդեռ կովկասեան հայերը կարճ ժամանակի մէջ մանկավարժ մասնագէտներ պատրաստելով՝ ուսուցչանոցներ հիմնեցին, մանկավարժական որոշ ուղղութիւն բռնեցին, տեսութիւններ, ուղեցոյցներ և դասագրքեր հրատարակելով՝ տակհակայերը մինչեւ վերջին տարիներս անտարբեր մնացին դէպի կովկասեան հայերի այս ուշագրաւ և ծանրակշիռ կրթական շարժումը։ Նայելով վերջին 15—20 տարիների յառաջադիմութեանը՝ կովկասեան հայերի ուսումնարանական գործն արտաքոյ կարգի հետեւանքներ պիտի ունենար, եթէ զանազան հանգամանքներ գործին այլ ուղղութիւն չտային։ Ներկայ տողերովս մենք ցանկացանք ի միջի այլոց աւելի գրգռել կրթասէր տակհակայի հետաքրքրութիւնն այս չահագրգիռ խնդրով՝ երկու կողմերի մտաւոր յառաջադիմութեան գլխաւոր պայմաններէն մին ուսումնասիրելու համար։ Վերջին 10-15 տարիները կովկասեան հայերն աւելի ծանօթանալով տակհակայերին՝ ի մասոյ ուսումնասիրեցին նորանց կեանքը և ընդունեցին այն, ինչ որ լաւ բան տեսան, այն է՝ կրթական և բարեգործական ընկերութիւնների կարեւորութիւնը։

Իսկ տակհակայերը ի՞նչ չահեցան կովկասեան հայերի ծանօթութենէն։ Մինչեւ վերջին տարիներս մենք միայն կը տեսնենք մի երկու փոխադրած դասագրքեր և աւելի ոչինչ։ Մենք որքան աւելի ետանդ կը տեսնենք տակհակայերի մէջ դէպի կրթական գործն, այնքան կարծես նրանք արհամարհանք ցոյց կուտան դէպի հիմնուելը մասնագիտութիւնը։

Մի օր, երբ այս առթիւ խօսակցութիւն ունեցայ Պոլսի յայտնի անձերէն մէկին հետ՝ նա մտաւորապէս նոյն դիտողութիւն արաւ, թէ «մանկավարժութիւնը մեր մէջ արմատ չբռնեց, մենք չատ թերահաւատութեամբ կը վերաբերինք դէպի նա»։ Իւր տեսակէտէն իմ բարեկամն իրաւունք ունէր, բայց ես պէտք է, հարկաւ, նորան հարցնէի, թէ արդեօք քանի՞ տարիներ փորձեցին տակհակայերը մանկավարժութիւնը։ Մի՞թէ մի երկու ամսով փորձ կարելի է անել, երբ մենք իսկապէս տասնեակ տարիների կը կարօտինք՝ մինչեւ որ մեր նախագծեալ նիւթաւոր բարոյական անունները մտակարարելով՝ սպասէինք տեսնել նորա արդիւնքն իրական կեանքի մէջ։ Մի՞թէ կարելի է գոնէ 1—2 տարիէն առաջ արդիւնք ցոյց տալ։ Բայց ուղիղ և սխալ մեծագոյն տարբերութիւնն ի հարկէ մի դասաւանդութենէ ալ կարող է հասկացուիլ։

Երբ Եւրոպան տակաւին նախապատմական պարզ վիճակի մէջ կը գտնուէր, այն նախնական ժամանակների մէջ ամէն մարդ ինքը կը հոգար իւր առտնին պէտքերը՝ զգեստ ու կոշիկ կարելը, տուն շինելը, այլ և այլ գործիքներ պատրաստելը և այլն։ իսկ երբ կեանքի պահանջներն աւելցան, այն ժամանակ այլ պարապմունքների հետ նաև մարզելու, կրթելու, դաստիարակելու գործն որուն նուիրուած անձերի յանձնուեցաւ և, ինչպէս վերն ասացինք, յառաջացաւ ուսուցչութեան գաղափարը։ Մինչեւ այս կէտն, ինչպէս տեսանք, հակասութիւն չկայ, բայց մի քայլ եւս յառաջ՝ և ահա տեսարանի այլակերպութիւնը։ Այս դարուս մէջ մի քիչ թէ չատ խելքը գլուխը հայր մեծ հոգածութեամբ կը որոնէ՝ իւր որդին այնպիսի կոշկակարի մօտ աշակերտութեան տալ, որ գիտէ, թէ Լոնտրայի կամ Վիեննայի մէջ կօշիկն ինչ եղանակս ու յեռով կը կարուի։ այս դարու մէջ իւրաքանչիւր մարդ կաշխատի նաեւ իւր կօշիկը այդպիսի լաւ վարպետի կարել տալու, սակայն իւր զաւակի դաստիարակութիւնը։ Բայց ինչ կուզե՞ս ասել, զարմացմամբ պիտի հարցնեն չատ հայրեր, ոչ ապաքէն մենք նոյնպէս կորոնենք ամենագիտուն ուսուցիչն ու վարժուհին։ Այո՛, իրաւունք ունինք, մենք կը պատասխանենք, սակայն ի՞նչու կոշիկ կարել տալու ժամանակ եղանակին ու յեռին դուք այնքան կարեւորութիւն կուտաք, իսկ դաստիարակութեան ու դաստիարակութեան եղանակաւ ու ձեւով ամենեւին չէք հետաքրքրուիր։ Ես դիտմամբ վեր առայ երկու ծայրայեղ օրինակներ, որպէսզի տարբերութիւնն աւելի լաւ աչքի ընկնի։ Կոշկի նիւթը կաշին է, իսկ ուսման նիւթը գիտութիւնը։ Մի՞թէ դուք կը բաւականա՞ք մի կոշկակարի խանութին մէջ միայն լաւ կաշի տեսնելով, բայց եկէք տեսէք, որ դուք առհասարակ գոհ կը լինիք, երբ իմանաք, որ այսինչ ուսուցիչը բաւական տեղեակ է գիտութեանց, այսինքն իւր գլխին մէջ լաւ հում ապրանք ունի։ Այսպէս՝ մենք կարհամարհենք այն կոշկակարը, որ իւր կոշիկը կը կարէ իւր հին աւուրց վարպետի պէս, իսկ կ'ընդունենք այն ուսուցիչը, որ կուսուցանէ մեր պապերուն եղանակաւ։ Եթէ մենք նախ ընտրենք այն կոշկակարը, որ կոշկի զանազան բաղադրիչ մասերն համաչափութեամբ և հաշուով միմեանց հետ միացնել գիտէ, հապա ո՞րքան եւս աւելի ծանրակշիռ էր մի ուսուցիչ—դաստիարակի ընտրութեան խնդիրը, որ մարդուն միտքը պիտի մշակէ։ Ի՞նչ յարաբերութիւն մի այսպիսի չնչին նիւթաւոր առարկայի պատրաստութեան և մտքի կրթութեան մէջ, որի խորութեան ու բարձրութեան աստիճանները հիանալի են։

Ոչ մի քիչ թէ չատ զարգացած հայ որ տեղեակ է մեր դպրոցական գործին, չէ կարող նորանով գոհ մնալ։ Ամենքս գիտենք ու կ'զգանք, որ չատ յետ մնացինք ուսումնարանական գործին մէջ կը ք'նդատուենք, կը խօսինք, բայց չենք ուզեր խնդիրն արմատէն բըռնել։ Ներկայ դարուս վերջերն աւելի քան երբ եւ իցէ յաղթանակը մասնաւորապէս նոր պատկանէ։ Եթէ կը կամենանք հետեւիլ բարոյական մտաւոր ու տնտեսական յառաջադիմութեան՝ մեզ անհրաժեշտ է ուսուցչանոց, մանկավարժութիւն, որ ցոյց տայ, թէ վաճառականութենէն եւ նահապետական երկրագործութենէն զատ՝ կան բնական գիտութիւններ։ Երբ մենք յաջորդ յօդուածի մէջ մասնաւորապէս ծրագիրներուն ու նոցա գործադրութեան խնդրին կը վերադառնանք, արդի պիտի ունենանք մեր առաջարկութիւններն առնելու նորա մասին, թէ ինչ եւ ինչպէս մենք պէտք է մեր դպրոցների մէջ ուսուցանենք, որպէս զի բնութեան համար սէր եւ նորա օգտուելու ձգտում առաջացնել կարողանանք։ Երբ սէրն ու ձգտումը կայ, այն ժամանակ նորանք կարող են գրաւել ոչ միայն երիտասարդներն այլ եւ օրիորդներն։

Երբ մենք այս տողերս գրելու վայրկենին կանգ կ'առնենք ու մտաբերելով Ցաճկաստանի ամենագլխաւոր քաղաքների հայ դպրոցների մէջ մեր տեսածը, այն ժամանակ հեշտութեամբ կարող ենք երեւակայել անկարեւոր վայրերի և գիւղական դպրոցների վիճակը։ Եւ ի՞նչ կարող էր ուսուցանել մի գիւղի խեղճ ուսուցիչ, որի գլխին հաւաքուած են 60 100 մանուկներ բազմապիսի պահանջներով։ Մինչդեռ գիւղական դպրոցների գործը, ուր մի դասարանի մէջ 5-6 եւ թերեւս աւելի տարբեր աստիճանների համար կանգնած սպակերտներ կան, ամենեղծուարն է։ Այս դժուարութիւնը դասաւանդութեան զատ մեթոտ կայ, որ կ'ուսուցանէ դպրոցական բոլորին առանց դժուարանալու խանգարման ուսուցանելու դեղեցիկը արուեստը, մի դժուարին բայց բազմարդիւն արուեստ։ Ահա թուաբանական պարզ հաշիւ։ Եկեսցուք թէ, մի այդպիսի դասարանի մէջ վեց տեսակ կամ կարգ աշակերտներ կան եւ օրական հինգ աշխատութեան ժամ։ Մինչդեռ մասնագէտը իւրաքանչիւր կարգի օրական հինգ ժամ կը պարապի, միւսը ետեւէ ետեւ՝ միայն մի մի ժամ։ Բազմապատկեցէք այս թիւերն շաբաթների, ամիսների և տարիների թուերով և այն ժամանակ կը տեսնենք, թէ ինչ տարբերութիւն պէտք է լինի երկու հաւասար բարեխղճութեամբ և գիտութեամբ պարապող ուսուցիչների առաջացուցած արդիւնքների մէջ։ Բայց չէ՞ որ երբ ֆամենէլը իմաստութեամբ կը գործադրես, ոսկի կը դառնայ, իսկ երբ ոսկին անհաշիւ գործադրես, նա միայն կոծ ժամանակ կարող է դառնալ։

Իզմիր Ե. ՏԷՐ ՄԻՐԱՔԵԱՆՑ

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թեզիլեզի լրագրերէն քաղուած)

Մի վեց տարի առաջ՝ Թիֆլիզի վաճառականների մէջ միտք էր յղացուել Առեւտրական Դպրոց հիմնելու Թիֆլիզում, և մի ժամանակ վճիռ էին կայացրել այդ նպատակի համար մի դրամագլուխ կազմել անձնական զոհաբերութիւններից՝ տարեկան վճարումի ձեւով։ Եւ հիմա, երբ այդ դրամագլուխը, ինչպէս ասում են, հասած է արդէն մօտ 70 հազար ր. նշանաւոր գումարի, այդ գործի սկզբնապատճառներն առանձին ժողով են կազմել, որին յանձնարարուած է գործին հարկաւոր ընթացք տալ՝ նախ մշակելով այն հարցը, թէ Թիֆլիզցիների համար ի՞նչ ձեւի առեւտրական դպրոց է հարկաւոր։

—Ինկատի առնելով որ եկեղեցական ծխական ուսումնարանները գիւղական բոլոր ազգաբնակութեան ուսման պահանջին բաւականութիւն չեն տալիս իրենց քանակութեամբ, ռուսաց սինոդից Բարձրագոյն հաստատուած է մ կանոնադրութիւն էրզրումեան դպրոցաց ուսուցիչներ հիմնելու համար, որոնք պիտի բացուին քաղաքների ու գիւղերի թեմերում, վանքերի մօտ միաբանութեան անդամներից, բարեգործական հաստատութիւններից, քաղաքային եւ գիւղական ծխականներից եւ այլն։ Ուսումնարանի բացումը, կարգաւորելն ու նորա կառավարչութիւնը պիտի ենթարկուի ծխական քահանային, որ պէտք է դանի բարեխիղճ հոգաբարձուներ եւ ուսուցիչներ և հոգայ ուսումնարանական պիտոյքների ու ձեռնարկների մասին։ Այդ տեսակ ուսումնարաններում կարող են ուսուցանել քահանայները, հոգեւոր միաբանութեան անդամները և յունգաւան ու մաքուր կեանք վարող աշխարհական ուսուցիչները, եւ դրանք եւս կօգտուեն այն իրաւունքներից, որ ունին եկեղեցական-ծխական դպրոցների ուսուցիչները։ Աշակերտներն ստանում են այդ ուսումնարաններում աւարտման վկայական, որ ոչ մի իրաւունք չի տալիս ստացողին։ Ուսումնարաններում պիտի աւանդուին՝ կրօն, երգեցողութիւն, պաւնական եւ ռուսաց լեզու և թուաբանութեան չորս գործողութիւնը։ Այդ դպրոցներում թոյլ է տրւում կիրակի եւ տօն օրերին երեկոներին ընթերցանութեամբ պարապել աշակերտների եւ նրանց ծնողների հետ երգեցողութեամբ հանդիսք։ Այդ ուսումնարանների բարձր տեսչութիւնը և դասնց համար գործադրելիք գումարների քանակութիւնն ու կարգադրութիւնը սինոդին է վերաբերում։

—Թիֆլիսի նոր քաղաքագլուխ իշխան Արղութեան Երկաթաղուկին արդէն հաստատուած է իւր պաշտօնում, այնպէս որ առաջիկայ երկուշաբթի օրից սկսած քաղաքային խորհրդի նիստերը նրա նախագահութեամբ կը կայանան։ Ուրբաթ, մայիսի 24ին, առաւօտեան ժամը 12ին նոր քաղաքագլուխը սահմանուած կարգով երդում տուեց քաղաքային վարչութեան կանցելարիայում։

—Մոսկուայի առեւտրականութեան ներկայացուցիչներն, որոնք առեւտրական յարաբերութիւններ ունին Պարսկաստանի հետ, նոյնպէս և պարսիկները, որոնք պարսկական ապրանքներ են տանում Նիժնի-Նովգորոդի տօնավաճառները և յետոյ ռուսաց ապրանքներ են տանում Պարսկաստան, խնդրամատոյց են եղել, որ Վոլգա գետի բերանը խորանցուի՝ Վոլգայի և Կասպից ծովի նաւահանգիստների հետ անընդհատ հաղորդակցութիւն ունենալու համար։ Միեւնոյն ժամանակ յիշեալ առեւտրականները խնդրամատոյց են եղել, որ ռուս կառավարութիւնն ամակցէ իրենց և վճռապէս պահանջէ, որ պարսից կառավարութիւնը դադէ մասամբ բարեկարգէ Կասպից ծովի նաւահանգիստները, որոնք անպաշտպան լինելով, ռուսաց նաւերն աւելի ու աւելի սիրուած են թողնել Ռուսիայի և Պարսկաստանի միջեւ եղած երթեւեկութեան դիծը։

—Մայրաքաղաքի թերթերի ասելով, առաջարկութիւն է եղած, որ Կովկասում 24 կայարան հիմնուի երկրաշարժը դիտելու համար։

—Այս օրերս Գեսարէկի երկաթի գործարանից աւելի քան 10,000 պուդ երկաթ է ուղարկուած Նիժնի-Նովգորոդի տօնավաճառանոցը։

—Կարս լրագրի ասելով, այս օրերս Երեւանի զանազան տեղերից Ղարս են հասել 40 ընտանիքից բաղկացած այսօրի-Նեստորականներ եւ դարձեալ այդպիսի 10 ընտանիք են սպասւում։ Դրանք բոլորն էլ ռուսադաւանութիւն պէտք է ընդունեն։

—Երեքշաբթի, մայիսի 21ին, Անդրկովկասեան երկաթուղով Բաքու եւ այն տեղից Պարսկաստան ուղարկուեց 85,000 բուրլ դումարի 103 պուդ արծաթ։ Այդ արծաթն ուղարկուած է Անգլիայից։

—Կարգադրութիւն է եղած, որով այն անձերը, որոնց վրայ կողմնակի կերպով կասկած կը լինի, թէ մաքսանենգութեամբ են պարապում, պէտք է սահմանից առնուազը 50 վերստ հեռու արտաքսուին, արգելելով նրանց երբ և իցէ սահմանից մօտիկ տեղերում ապրելու։

—Մայիսի 25ին Թիֆլիսում ոստիկանութեան և մի քանի հոգի աւազակների միջեւ հետեւեալ ընդհարումը տեղի ունեցաւ, որի ժամանակ երկու կողմից էլ իրար վրայ ատրճանակներ արձակեցին։ 5-րդ քաղաքամասի պրիստաւի օգնական իշ. Վաշնաձէին յայտնում են, թէ մայիս 25ի գիշերը մի խումբ աւազակներ մտադիր են մի տան վրայ յարձակուել եւ ասում են, որ այդ աւազակները հաւաքուած են Ալէքսանդրեան այգում։ Իշ. Վաշնաձէն իսկոյն գնում է Ալէքսանդրեան այգին, որտեղ ծառուղիներից մինում նստարանի վրայ նըստած է տեսնում երեք կասկածելի անձեր։ Միեւնոյն ժամանակ այնտեղ է գնում նաեւ վերոյիշեալ քաղաքամասի պրիստաւ պ. Սամուսը։ Նրանք մօտենում են յիշեալ կասկածելի անձերին եւ, հարցնելով նրանց ազգանունները, խնդրում են, որ նրանք իրենց հետ ոստիկանատուն գնան նրանց ով լինելն ստուգելու համար։ Կասկածելի անձերը մերժում են նրանց խօսքը, եւ նրանցից մինը Միքայել Առաքելեանց ազգանունով (գանձակեցի) հանում է ատրճանակը և փախչելով պարպում է պրիստաւի օգնական իշ. Վաշնաձէի վրայի։ Պրիստաւի օգնականը հանում է դաշոյնը և վազում է նրա ետեւից։ Առաքելեանցը նրա առջեւից վազելով չորս անգամ շուռ է գալիս և ամեն անգամ դարձեալ ատրճանակ է արձակում նրա վրայ, բայց ամեն անգամ էլ անանցող։ Միանգամ էլ ինքը իշ. Վաշնաձէն է նրա ետեւից ատրճանակ արձակում, Առաքելեանցն ընկնում է, բայց նորից ոտի կանգնելով անհետանում է։ Մինչդեռ մնացած երկու աւազակները, չնայելով, որ նախկէս փախչում են, բայց նոյն գիշերն եւ եթ բռնւում են։ Դրանից մինը Նախիջեւանի դաւառի Եարմջա գիւղացի է, Խաչատուր Մելիք-Աւետեանց ազգանունով, իսկ միւսը գանձակեցի Արշակ Բանալեանց ազգանունով։ Ասում են թէ Առաքելեանցը դողութեան համար բանտարկուած էր եւ բանտից երաշխաւորութեամբ ազատ էր թողնուած։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Ա Տ Ա Մ Ա Ն Ց

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՊԱՍՏՆԵՐ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

Ա. ԳԷԼԷՋԵԱՆ

Կեդրոնատ դրն է Պահչէ-Գաբու Ռուսական շրջանաւորի դիմաց թիւ 14 Ատամնաբոյժ Ա. Գէլէջեանի անենակը։ կը վաճառի նաեւ ջրավաճառ Պոդոս և Յակոբ աղաներու խանութը և Սկիւտարի նաւամատոյցը ջրավաճառ Սեբաստիի աղայի խանութը։

Գին 2 դահեկան 1—3

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ ՊԱՆԴՈԿ

Սոյն պանդոկի տէր Գրիգոր էֆ. Տէմիրեան պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց թէ իւր պանդոկը որ կը գտնուէր ասկից յառաջ Ղալաթիա, Վոյվոտայի պահակոցին կիցը, այժմ փոխադրուած է Եւրէսկի գաղարքում թիւ 67, իրեն սեպհական ընդարձակ շէնքին մէջ։

Աւելորդ է ըսել թէ սոյն պանդոկի յաճախորդք ամէն կերպով գոհ պիտի մնան թէ մաքրութեան և թէ հանգստութեան մասին։ 2—10

Ստամբուլի մէջ սնուդներն հալեցնելու պաշտօնը կատարող հիւթը ԲՆԱՄՈՒՆ է։ ոչխարին ստամքսէն հանել այս տարրը, զտել զայն, անոր մարսողական զօրութիւնը պահել և մարդուն ստամքսին մէջ բացակայ եղող բնամքին (pépsine) տեղ բռնել տալ, այս խնդիրն է զոր լուծած է, Բարիզի դեղագործներէն Կոմմէ Լէրնէ. քնամուն։ Ինչպէս որ համի հիւանդը, կամ փոշիի, կամ հաբերի ձեւով կը տարուի անկից, և միշտ յաջողապէս կը գործածուի ընդդէմ պէս-պէս տարաբնութեանց, մաղանեբոս, էշ խոսուբերս, ստամքսի հիւանդութեանց, ոգոի խառնուածքի, գիսամանց, չդի կանանց ֆոխատնեբոս, ստամքսի և ալեաց ստամքնեբոս, դեսպիսիա, յետ նաստ յորանցիանց և ողոյոց ֆորհարուելիան։ Իւրաքանչիւր շիշ պէտք է կրէ Կոմմէ և Ընկ. ստորագրութիւնը, որովհետեւ բազմաթիւ կեղծեր կան։

Երկաթը և Քինքինան երկու դեղեր են դիւրացնական ազդեցութեամբ օժտեալ, առաջինն՝ ընդդէմ ամէն հիւանդութեանց որք արեան տկարութենէ յառաջ կուգան, երկրորդն՝ իբր զօրացուցիչ։ Հետեւապէս ճշմարիտ ծառայութիւն մըն է որ Պ. Կոմմէ մատուցած է բժշկութեան՝ զայնս միացնելով ԵՐԿԱԹԱՀԱՆՈՒ ՔԻՆԻՆԱՑԻ ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ անուան տակ, և այս կը բացատրէ այն յաջողութիւն զոր անոր շնորհիւ կը ստացուի ընդդէմ անարիւնութեան, տժգունութեանց, ստամքսի հիւանդութեանց, անախորժութեան և արեան նուազութեան։

ՏՈՒԲԹ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Տոքթ. Վահրամ Ց Թորգոմեան պատիւ ունի ծանուցանել, թէ այսուհետեւ ի Պահչէքարու, Մէյրհամէթեան դեղարանը կը գտնուի միայն երկուշաբթի եւ ուրբաթ ժամը 7 էն 8։

Իսկ իւր ընակարանին մէջ յիւսկ. Սելամլէ, իւր ընդունելութեան ժամերն են, ամեն առաւօտ, և երեքշաբթի, հինգշաբթի շաբաթ՝ կէս օրէ յետոյ։ 380 7—10

ՍԻՄՈՆ ԳՈՌԱՄՏԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐԲ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ցորում կը բովանդակին 30000 բառաբոցք, նորաբանութիւնք, գաւառական բառք գիտականք, դիցաբանականք եւն։

Սոյն ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐԲՆ նորաձեւ տառերով եւ ընտիր տպագրութեամբ սկսուած է հրատարակուիլ, որ պիտի լրացնէ դասական գործոց մի գէջ խաւոր պէտքն։

Սոյն նոր բառագիրքն ըստ կարելւոյն իւր ճոխ պարունակութեամբն խիստ օգտակար պիտի լինի բաղմաց, յորս գտանին ուսուցիչք, ուսանողք եւ առհասարակ գրական ճիւղին աշխատողք։

Սորա մէջ պիտի գտնուին նախնեաց լեզուի ամենէն գործածական բառերն ու ոճեր, ի հարկին իրենց նոր առուագիրներովն ու հմամանշանակներովն։

Նոր բառագիրքն՝ օգտակելով բացի հայ բառագրքերէ, գլխաւորաբար նորայր Բիւզանդացւոյ գաղ. ե ի հայ ընդարձակ բառարանէն, նոյնպէս և այլ հոյակապ նոր հրատարակութիւններէ՝ յաջողած է պարունակել՝ ցարդ հայ բառագրքերէ դուրս գտնուած մի քանի հազար բառեր, ինչպէս նաեւ գիրականական կանոնաց կարեւոր ամփոփումմ։

Նոր բառագրքիս առաւելութիւններէն մին է նաեւ ճարտար եղանակաւ մը նշանակել շատ մը բառերու արմատներն և նոցա ածանց ու բարդ բառերն։

Ամբողջ գործն պիտի բաղկանայ 40 թերթերէ։ Բաժանորդագրութեամբ սկսուած է հրատարակուիլ։ Բաժնեգինն է իւրաքանչիւր օրինակի համար 15 դահեկան,

Գաւառացիներն դրօշմթուղթ ալ կ'ընդունուին։ Գիմել առ հեղինակն, կ. Պոլիս, Իսկի Պազար Այի Ճատտէսի, Պէրպէրեան Նշան Եղիշէի տպագրատունն։

Հրատարակուեցաւ Ա. և Բ. թերթերը։

382 4—10

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

2500 Հրահանգներով

Ի պէտս Նախակրթարանի Բարձրագոյն կարգաց

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ Լ. ԼԸԲԼԷՐԻ

Աշխատասիրեաց

Ա. ՊԻՊԷՐՃԵԱՆ

Ֆրանսերէն լեզուի սոյն Գործնական Քերականութիւնը կը պարունակէ Ֆրանսերէն լեզուին ուղիղ մասունք բանին, անկանոն բայից մանրամասն ցուցակ մը եւ համաձայնութեան ամէնէն հիմնական կանոնք, ուսնալով իրենց յարակից, բազմաթիւ գործնական հրահանգներ ի վարժութիւն աշակերտաց։

Սոյն համառօտ պէտ ամփոփ դասագիրքն նախակրթարանի բարձրագոյն կարգերու խիստ յարմար է եւ գէնն հակառակ իւր պարունակութեան եւ մաքուր տպագրութեան, ոչ ան է։

Կը վաճառի կազմուած 5 դրշ. դպրոցաց համար գոհացուցիչ գին։ Կ'ելլուն։

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին Պազը-Այի Ճատտէսի, թիւ 1։ Նբրոնական գրատուն։ 1164 6—10

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՄԷՏԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԼՈՒ

Պիպա սանճաղը տախիլինտէ քեպին էզնէէ վէ Լոփսէքի գաղալարը իլէ Նէֆս Գալէի Սուլթանիյէյէ մէրպուրթ Սալիհէլը մէրի օրմանլարընտան էշճարը գալմէյէ տօգուտլուլուգ զբաղին թիւճարրն պա մուգավէնի մէսլասէտ գալբնա մէկդուն օրտուգլարը էշճարտէն վէ թիւրքմէն վէ ելիրլի քէնր վասլբասը իլէ վուգուա կէլէն գալթխալտան մրունհասրլ վէ թապիեէթի իլէ գուրսմուշ վէ բիւզկարտան տէվրիլիլիշ աղաճլարտան վէ սաթէը զէմինէ ատօքիւլէնլէրտէն իհալէսի թարիխնուտէն իթիպարէն 3 սէնէ միւտէթ զարքնա օրմանլարճա պիր կէօնս մահզուր վէ մաղարրաթը տուլի պուլունմամագ իւզրէ գուրու օլարագ ատրճ ու ճէմ իտիլմէք վէ ինտէրմիզլէյէտէ պէտէլը մուգարրէրինէն 100 տէ 20 սի բէշինէն վէ գուսուրը միւտէթը իհալէնին նրսթը օլան պիր պուչուգ սէնէ զարքնա վէ միւթէսաբի իւչ թագսիթտէ լիրան օսմանի 100 զուրուշ հիսապը իլէ այնէն վէ նագտէն լիրա օլարագ Օրման վէ Մէսատին իտարէյի ումումիյէսի վէզնէսինէ թէպլիմ վէ իթա գբլընմագ վէ չէրսիթը սարէսի Օրման նիզամնամէսի իլէ օլ պագատ թանզիմ վէ թէսթիթի խրլիչէնէ օլան գօնթրաթօս

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՆ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՅՇԻՐԸԼԷՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բարեսիրական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի հիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարին 20,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

INJECTION AU MATICO
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à PARIS

Բարիստէ Վիլիէն սօգալընտա 8 նիւմէրօ իլէ մուրագամ մաղազատա մուտիմ Կրիմոլ վէ Գումրանեասրնդն, Բէրու մէմլէքիտէ հասրլ օլան Մատիքօ աղաղը եաբրազալրընտան թէրթիպ էթմէկ օլտուղու իչպու չիրինկա սուեու, պէր գաշ սէնէզարթնտա տիւնեանդն էէր թարտիրնտա քէսպի չէօհրէթ կէլէմէզ տիր։ Պուիլամ էն չէտիտ ապրնթրպրը (էքուլման) ազ վազրի զարիմտա էյի խէր։

Բարիստէ Վիլիէն սօգալընտա 8 նուամէրօ իլէ մուրագամ մաղազատա վէ սայիր մեշհուր էչզանանէլէրտէ պուլունմուր։ C

ԱՄՐԱՆ ԱՌԹԻԻ

ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԱ
[ՍԱՓԱՐՆ]
ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Գարնան մէջ, երբ բնութիւնը կը վերանորոգի, մարդկային բնութիւնն ալ կը կարօտի նորոգման մը։ Մաքրուիլ կը խնդրէ արիւնն, որպէս զի մարմինն ազատի այուուցներէն, պալարներէն, ելուզներէն որք բազմաց վիզը, երեսն ևն. կը ծածկեն, և ընդհանրապէս մորթային հիւանդութիւններէն, որք յայտարար նշան են արեան անմաքրութեանց։ Եւ այս մաքրութեան յարմարագոյն ժամանակ նկատուած է միշտ գեղեցիկ եղանակը։

Փորձով գտնուած է թէ Սափարնայի արմատն է լաւագոյն միջոց արեան մաքրութեան, մանաւանդ երբ ճարտարապէս բաղադրուած է ուրիշ 29 արմատներու հետ, ինչպէս է ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ (խաղիւղ) պատրաստած պարոյժամամ, կազդուրիչ և ազդեցիկ ՕՇԱՐԱԿՆ ՍԱՓԱՐՆԱՑԻ։

Մէ՛կ չիչ կը բաւէ։ 10—19

Պատրաստած են նաև միջատասպան փոշին, որ լուերը, մուկները կայծակնահար կ'ընէ։

Մանանձիւղ Սարաֆեան եղբարց պատրաստ դեղորէից՝ ի Պոլիս Սուլթան Համամ Քիւչիւք Աչիր էֆէնտի խան, Թիւ 10։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Ալէքի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղենաց, է դասակարգ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանդարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու ջերմեռ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օդտակարութիւնն և ապաքինիչ ոյժդ յայտնի է երաշխաւորելով է նորա անհամար արդեանցը ոյժդ գիտուելն ամէն։ Այս ֆիզիքական խանդարամներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվարժարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերն անցնելով կը մնանին արեան մէջ, կը խանդարեն լեարդն, և յառաջ կը բերին տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն։ որոց սա անուններեր տրուած է։ ջերմն և ապասուս, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մանգային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուտ վայրերէ բուսեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց ապրանդներէ և ոչնչներու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այդերի ջերմի ու տենդից գեղը կը ջնջէ այդ գունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և գուցէ կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ուսուցչապէս անվնասակ և անվնաս է և օգտակ ապդդ, միայն թէ որուան հրաման գիր համեմատ գործածուի։ կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ Ի Պալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 22

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Թշ. 10/22 Օտեսսայ սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 11/23 Աւէքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով։
Դշ. 12/24 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 12/24 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պոթուում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ. 19/25 Օտեսսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 14/26 Շաբաթուան սուրհանդակ դէպի Մոնա-Ագոս, Սէլանիկ, Պիրէոս, Քիոս, Զմիւռնիա և Սուրիա, Բոր-Սայիտ և Ալէքսանդրիա. երկուսաբաթ ժամը 4ին։

Ազդ.—Յոյներ 11/23, երեքշաբթի օրը Կ պոլսոյն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սալոնաւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստն Թրիբոլի, պէյրութ, Եպպա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւն։ 10

Արուեստից պաշտպան մեր Ինքնակալին՝ Օգոստ. Սուլթանի ամենարարձր գնահատութեան արժանացած ընտրելագոյն ֆանէլա ապրանքներէ մեծ քանակութեամբ ի վաճառ կը հանուին այս անգամ մեր հիւսարանին մէջ

Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ.

Մահմուտ փաշա, Քիւրքճիխան Թ. 26 և Պահչէ գարու մաքսատան կարգ Թ. 44, Թօհափիչ վաճառատան մէջ։

Հիւսարանը ֆրանսական գերազանց ապրանաց նոյն և նմանը պատրաստելէ զատ, յամախորդաց կ'ընծայէ մեծամեծ առաւելութիւններ թէ՛ գնոց ժամանութեան և թէ՛ ապրանաց դիմացկունութեան եւ չի քաշուելուն կողմանէ։

Ըստ խնդրանաց կրնան պատրաստուիլ մետաքսէ չքեղագոյն չապիկներ ամառուան տաքը զովացնող։

Անխառն բրդէ բարակ և թանձր, մանածէ, ալն, Աբանց, կանանց և տղայոց համար։

ԶԱՓԻ ՎՐԱՑ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ։

Պարզ ձեւերով եւ ըստ խնդրանաց, ամենէն նրբաճաշակ անձանց քմահաճոյքին յարմարող ձեւերով պատրաստութիւն։

Ցաճախորդք վերջին ծայր գոհ պիտի մնան մեր ապրանաց ազնուութեան, տեսակին, գնոյն, դիմացկունութեան եւ այլն մասին։ 271 ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՄԵՏԱՏՍ Ա. Ե. ԱԼԼԷՆԻՆ
ԱՀ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒՆՕՅԹ ՄԱՂ. ՆՈՐՈԳՈՎՐ
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներման ընկած մազերուն գոյն, վերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Կոխու թեփը շուտ մը անհետանալի կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամենքը որոնց մեր հրաշագործեալ մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

"Լերկ չէ, և ամենևին դեռն մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլորը կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր դէպ Ա. Ա. Ալլէնի Հանշաբարձական Խորհրդոյն։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գրքաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row).

Կոյնպէս Խարիզ ու Նիու Եօրք։ Կրվաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քարաբրբում Իտմոն Քարուանսարի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իզմիտոի անուշահոտութեանց խանութները։ 2218

ՀԱՋԻ, ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՁՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԻՄԱՆԱՎՈՐԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԵՐ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բուսէլ կ'ընտանոյ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱՌՈՒԹ ՎԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տեսկին Մասուի Ուսոյ հաշակաւոր երգչուհին, ասպէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890— Սիրելիս... Կը հարցանէք թէ ինչպէս զերծ մնայի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի դարմանիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Բանս՝ միմիայն գործածութեամբ Բուսէլի «Պալսամ օֆ Անիսիտ» կոչուած դեղով։ Այս համբաւելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմեռն դառն եղանակին յաճախակի զանազան հիւանդութիւնների դերծ մնալս, որով կրցայ ի գլուխ չի հանել հասարակութեան յայտերը։ Գործածեցէք ուրեմն Բուսէլի այս սպեղանին։ անեղծակալ պիտի բուժէ զձեզ։

Զերդ Մանուել Ռոզ. Մէլբուրնը

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և տրտօնական դեղերու վաճառատանց քով, չիշը 1 շիլին 1/2 բենսի, 2 շիլին 3 բենսի և 11 շիլին։—Պատրաստեալ Հեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՈՒՍԷԼ, 4, Ապրեան Բաղչա, Պաքիրէօբ բար, Լանտան։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։
2214 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱԲՐԻԱՆԱՆ.
Ադրիական Ընդհանուր մթերանոց, Վիվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 97

ԱՌՈՐԴ ՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿԱՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՐԻՏ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼԱՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարգ գտնուած է, կատարելապես բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զառանցանք, առնական կարգադրութեան վարչական կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջեկած ամէն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ գլխուարամարսութիւնը, ջղային եւ որսի հիւանդութիւնները, լեզուի եւ երիկամնոց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապառամբ։ կը կասեցուցնէ կենսական ոյժերու ծերեր կորուստը յառաջեկած է ուրեր։

Ջղային տկարութեան եւ սուր հեռուանաց մէջ այս գեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մնայուն է Մեկամսագրութեան զգացումներն եւ սիրտանիչը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼԱՐԻ ՖՈՍՖՈՐԻՆԸ ջղային հլէթ եւ ուղեղային գրգռութիւն կ'սեղծէ, արեան մէջ մեռնելով կենսական եւ լեկտրական տարրը, ծնունդներ, որ ուղեղին կեդրոնական ճմարիտ գրգռութիւնն է Առնական կորովը կը կենդանացնէն տարեկան մարդկանց ամէնքդ գրուեցեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել զուսանութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Աթորտանտ է, կը զսպ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն ի կուսոյ ուղղին, ջղային գրգռեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գոր ծածուած առաջին օրեն իսկ, ջղային գրգռեան եւ մասնորա-

ան կարգադրեցանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կօրութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը յաստուց ի վեր կ... էր։ Պարտադրութիւնը վերանորոգուած է։ Աթորտանտը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Ուրեմն պարտներ կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Բուսնը կը լլեն հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դեմքը կ'սկսի լլեալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լլեին, մարմնը պայծառ եւ մաքուր դարձ մը կ'առնու, մարերը այլ կ'սուսանան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալարի Ֆոսֆորինը պարտնակեալ է մեն չիշերուն մէջ որք բրիտանական կամ ամերիկեան գրշիվ կը կրեն սա բառերով Dr. Laiors' Phosphodyne, London, England դրսի փարաքանան։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յատկով բեռ... բաղվանիւ վաճառաւոր եւ ճաստակաւոր կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։
2214 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱԲՐԻԱՆԱՆ
Ադրիական Ընդհանուր մթերանոց, Վիվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 97

THE BRITISH AND FOREIGN
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 1,340,000
Պահեստի դրամ » » 600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ։ Այժմ աշխարհիս սոկ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամենէն զօրաւորն է և իր դիրքով հասարակութեան կ'ընծայէ ուրիշ ամէն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն։

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ապրանքներ, դրամագրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, եւ, շոգենաւի, առագաստանաւու, թղթատարի և երկաթուղոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով։

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Քիւչիւք Աչիր էֆէնտի խան։

32 Գործակալ, ԷՏՎԱՐՏ ՊԱՐՖԻԼՏԻ

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Docteur Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Pr-Ch.te, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.
Ա. ՏԱՐԻՍԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԵՒ ԱԼՅՐԻՑԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1891 Մայիս 4 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տեսութիւն

Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղանակ
Կամարջի Եւրոպական եղանակ

11 — Եղենիմ. Մեծաղ. Պեյ. Թարպ. Եղենիք. Պոյազ. Ք. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	33
11 40 Եղենիմ. Մեսարդ. Պեյիւքդա. Թարպ. Եղենիք. Պոյազ. Ք. Հիսար. (Հիսար շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրեմ. օրեր ժամ 12 ին Պեպէք պիտի հանդիպի)	18
12 40 Եղենիմ. Մեսարդ. Պեյիւքդա. Թարպ. Եղենիքէզ Մեթենիա Մերկ. Ք. Հիսար (Աշնավուտ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրեմ. օրեր 1 15 ին Պեպէք պիտի հանդիպի)	38
12 35 Ք. Ա. Գալատ Մեպղ. Պեյ.բ. Թարպ. Պեյդգոզ ակիից մինչ. Գանտիկ. ամսի Ամիական եղերքի նաւամատոյցներ հանդիպելով Օրթէ և Գանտիլլի շոգ. պիտի հաղորդէի. բացի ուրեմ. օրերէ վանք Զէնկ. Պեյլ. Գալի Պեպէք]	17
1 30 Եղենիմ. Մեպղ. Պեյ. Թարպ. Եղենիք. Պեպէք. [Եղենիք. շոգ. պիտի հաղորդացցի բացի ուր. օրերէ]	39.
2 — Եղենիք. Մեմեն Մերկ. Պոյազ. Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք. բացիուրը	20
2 15 Ա. Ա.Բ. Գալատ Եղենիմ Մեսարդ. Պեյ. Թարպ. Պեյդգոզ անտիգանտ. Պեշիք. Գնտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդացցի ուր. օրեր ժամ 2ին վանք Զէնկէզ Պեյլէր. Գալի.	21
2 45 Եղենիմ. Մեսարդ. Պեյիւքդ. Թարպ. Եղենիք. Մեմեն. Մերկ. Պոյազ. Ք. Հիսար. Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք.	18
4 15 Եղենիմ Մեսարդ. Պեսիւքդ. Թարպ. Եղենիք. Մեթենիա Մերկ. Պոյազ. Ք. Հիսար. Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Պեշիք. Պեպէքի Նաւամատոյցը պիտի հաղորդակցի ուր. օրերը Աշնավ. Գուրդ. Օրթ.	38
5 45 Մեսդ. Պեսիւքդ. Թարպ. Եղենիք. Մեթենիա Մերկ. Պոյազ. Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք.	23
7 — Եղենիմ Մեսդ. Պեսիւքդ. Թարպ. Գեյդգոզ Բաղչ. Եղենիք. Մերկ Գանտիք. Ք. Ա. Հիսար Գանտ. Աշնավ. Զէնկէլիք. Պեյլէր Օրթաք. Գուրդ. Պեշիք. Իւսկ.	22
8 — Ա.Բ.Ք. Գալատ Եղենիմ. Մեսդ. Պեսդ. Թարպ. Եղենիք. Մեթենիա Մերկ Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք.	17
10 — Մեսդ. Պեսդ. Թարպ. Եղենիք. Մերկ. Ք. Հիսար Աշնավ. Օրթաք. Պեշ.	34

Եղենիքէզի կամարջէ ելող շոգենաւ

11 5 Եղենիք. Մեմեն Պոյազ. Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք.	20

Աշնավուտքէզի կամարջէ ելող շոգենաւ

11 — Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք.	22
11 30 Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք.	20
11 50 Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք.	28
12 25 Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք	22
12 20 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է]	25
1 5 Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք. Գալ.	33
1 25 Ք. Հիսար Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք.	28
2 — Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք. (Ուրբաթները 2 1։ ին)	25
2 10 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ.	17
2 30 Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշիք. (բացի ուր.է)	20
3 5 Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթ. Պեշ.	8
3 45 Պեպէք Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք	18
4 30 Պեպէք Աշ. Գուրդ. Օրթ. Պեշ. Գալ.	25
5 10 Պեպ. Աշնավ. Գուրդ. Օրթաք. Պեշիք. [բացի ուրբաթ]	32
10 10 Մերկեսն ուղղ. կամրջ.	38
11 10 Պեպէքէն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է]	22

Աւոխան եղերքէն կամարջ ելող շոգենաւ

11 20 Վանք. Զէնկէլ. Պեյլէր. Գալ.	21
12 30 Պեյդգոզ Բաղչայ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթաք. (Գանտ. պիտի հղրգկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վանք. Զէնկ. Պեյլ. Գալի. Պեշիք.	25
12 40 Պեպէք Գանտ Վանք. Զէնկէլ. Պեյլէր. Գալ. Պեշիք. [բացի ուրբաթ]	32
12 — Պեյդգոզէն Բաղչայ. Եղենիք. Զուպ. Գանդ. Պոյազ. Ք Ա. Հիսար Գանտ. Ասիական Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գալի. Պեշիք. Իւսկ. Գալ.	2
1 10 Գանտ. Վանք. Զէնկ. Պեյլ. Գալ. Պեշ.	34
1 15 Պեյդգոզ Բաղչայ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները Վանք. Զէնկէլ. Պեյլ. Գալ. Պեշիքթաղ կը հանդիպի	17
1 45 Պեյդգոզէն Եղենիքէզ, Եղենիքէզեն) ուղղակի կամարջի իշնող շոգ. ին հետ հաղորդակցելէ յետոյ Լեւոյսայական եղերքը գտնուած բոլոր նաւամատոյցները պիտի հանդիպի մինչեւ Պեշիք.	20
2 5 Գանտիլ. Վանք. Զէնկէլիք. Պեյլեր. Գալ. Պեշիք. [բացի ուրբաթ]	32
3 — Գանտ. Վանք. Զէնկէլ. Պեյլէրդ. Գալ. Պեշիք. (Բացի ուրբաթ)	34
3 — Պեյդգոզ Բաղչայ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Պեշիք. (Գանտիլիի շոգենաւին կը հաղորդակցի ուրբաթները 2 30 Վանք. Զէնկ. Պեյլ. Գալ. Պեշիք. պիտի հանդիպի)	21
3 50 Գան. Վան. Զէնկ. Պեյլ Գալ. Իւսկ.	39
4 10 Պեյդգոզ Բաղչ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ Վանք. Զէնկ. Պեյլ. Գալ. Պեշ. (Ուրբաթները, 4 30ին Մեսար. պեյ. Թարպայ.)	33
6 — Աշնավ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գալ. Իւսկ. Պեշիքթաղ	2
7 — Մերկ. Ք. Ա. Հիսար Գանտ. Աշնավ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գուրդ. Պեշիք. Իւսկ.	20
9 — Պեյ. Թարպ. Եղենիք. Բաշչայ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտի. Վանք. Զէնկ. Պեյլ. Գուրդ. Իւսկ.	25
10 — Պեյդգոզէն Բաշչայ Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Զէնկ. Պեյլ. Գուրդ. Իւսկ. Ուրբաթները 10 15 ին Մեղարպաւրնուէն մեկնելով Պեյ. պիտի հանդ.	21
11 — Գիդնպէս. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է)	20
10 30 Զէնկէլգիւղէն ուղղակի կամարջ	28

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամարջէն Եւրոպական եղանակ
Եւրոպական եղանակ

12 10 Պեշիք. Օրթաք. Գուրդ. Աշնավուտաք. Պեպէք Ք. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարպ. Պեյ. Մեսարդայ. Եղենիմ. Ք. Ա. Գալատ (Ուր. օրերը Եղենիմ. և Պեյիօղ պիտի հանդիպի)	21
1 10 Պեշիք. Օրթ. Աշնավ. Ք. Հիսար Պոյազ. Եղենիք. Թարպ. Պեյ.բ. Մեսար. Եղենիմ.	18
2 15 Գալատ. Իւսկ. Պեշիք. Գուրգ. Օրթ. Պեյլէր. Զէնկէլ. Աշնավ. Գանտիլ. Ա. Ա.Բ. Հիսար Գանդրգ. Մերկ. Եղենիք. Բաշչ. Պեյդ. Թարպայ. Պեյ. Մեզ. Եղենիմհայլէ	22
2 30 Պեշիք. Օրթաք. Գուրգ. Աշնավ. Պեպէք Ք. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարպայ. Պեյդ. Մեսար. Եղենիմ	8
3 30 Իւսկ. Պեշիք. Օրթ. Գուրգ. Աշնավ. Պեպէք	25
4 — Պեշիք. Օրթ. Գուրգ. Աշնավ. պեպէք Ք. Հիսար պոյազ. Մեմեն. Եղենիք. Թարպ. Պեյիւքդա. Մեսարդայ. Եղենիմհայ.	28
5 15 Իւսկ. Պեշիք. Գուրգ. Օրթաք. Գուրգ. Զէնկ. Աշնավ. Գանտ. Ա. Ա. Ք. Հիսար Գանդ. Զուպ. Մերկ.	20
6 — Գալատ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրգ. Աշնավ. Պեպէք. Ք. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Պեյդգոզ Թարպ. Պեյիւքդա. Մեղարպ. Գալատներ	17
7 — Պեշիք. Իւսկ. Գուրգ. Պեյլ. Զէնկ. Աշնավ. Գանտ. Ք. Հիսար Պոյազ. Գանդ. Եղենիք. Թարպ. Պեյիւք.	25
8 30 Պեշիք. Օրթ. Աշնավ. Պեպ. Ք. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարպ. Մեսար. Պեյ.	34
9 20 Պեշիք. Օրթաք Գուրգ Աշնավ Պեպէք Ք. Հիսար Մերկ. [ուրբաթ օրերը Եղենի. Թարպ. պեյտ. Մեսար.	38
10 — Եղենիք. Թարպայ. Պեյդ. Մեսդայ. Եղենիմհայ. [բացի ուրբաթ օրերէ]	39
10 5 Պեշիք. Օրթ. Գուրգ. Աշնավ. Պեպէք Ք. Հիսար Պոյազ. Մերկ. Եղենիք. Թարպ. Պեյ. Մեսդ. Եղենիմհայ. (ուրբաթները 10 ելկին մեսդը)	33
10 45 Ք. Հիսար Պոյազ. Մերկ. Սթենիք. Եղենիք, Թարպ. Պեյիւքդարէ. Մեսդայ. Եղենիմ. (ուրբաթները լեկայ)	17
11 20 Եղենիք. Թարպ. Պեյ. Մեսդ. Եղենիմ. [ուրբաթները Պոյազդիւղ]	33
11 35 Պեպէք Ք. Հիսար Պոյազ. Մերկ. Սթենիք. Եղենիք.	20

Կամարջէն Ասիական Եւրոպական եղանակ
Եւրոպական եղանակ

11 45 Ուղղակի Ք. Հիսար	2
12 30 Ուղղակի Պեպէք	33
12 45 Ուղղակի Ք. Հիսար	28
2 30 Ուղղակի Պեպէք	2
4 30 Ուղղակի Պեպէք (բացի ուրբաթէ)	32
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուրգ. Աշնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ)	22
11 15 Գալ. Պեշիք. Օ